

HOEZO STRESS?

Weg met Oost-Europeanen! (of toch maar niet)

Islamitisch bankieren is in opkomst

Studeren in het buitenland

International pages
inside

THE FSR HAS OPPORTUNITIES FOR YOU IN 2012-2013!

BECOME A BOARD OR COMMITTEE MEMBER OF THE FINANCIAL STUDY ASSOCIATION ROTTERDAM!

Interested? Mail to chairman@fsr.nu

The FSR is looking for enthusiastic board and committee members for the academic year 2012-2013. As a board or committee member you have the opportunity to distinguish yourself from other students and to get connected to the corporate world. Are you a Bachelor 3 or a Masters student next year and do you have affinity with finance, accountancy or controlling? Grab this chance to become an active member at the FSR in one of the following positions:

Board positions:

- Chairman
- Secretary
- Treasurer
- Commissioner External Relations
- Commissioner Activities
- Commissioner Finance Activities

Committees:

- Accountancy Committee
- CleanTech Challenge Committee
- Corporate Finance Competition Committee
- European Finance Tour Committee
- FAN Committee
- Female Business Tour Committee
- Finance Committee
- FSR Forum Editorial Committee
- International Banking Cycle Committee
- International Research Project Committee

De Kwestie

06 | Weg met MOE-landers!

Dankzij de PVV hebben we sinds kort een Meldpunt overlast Oost-Europeanen. Vooroordelen zijn er blijkbaar genoeg, maar hoe terecht zijn die?

Coververhaal

14 | EUR-student is relaxed

Studenten van de Erasmus Universiteit kennen veel minder studiestress dan studenten elders in het land. Dit is slechts één van de vele uitkomsten van een landelijk onderzoek.

Achtergrond

18 | Studeren in het buitenland

Sommige Europese landen vragen helemaal geen collegegeld, of maar een paar honderd euro per jaar. Goede reden om in het buitenland te gaan studeren? En is goedkoop onderwijs ook goed?

Wetenschap

21 | Islamitisch bankieren

Islamitisch bankieren is in opkomst, maar vooralsnog niet in Nederland.

Lifestyle

26 | Roffa Swingsalon

Swingsdansen uit de *roaring twenties* is in Rotterdam bezig aan een gestage opmars.

En verder...

- 04 Uitvergroet
- 08 Campus
- 13 Ongehoord
- 19 Bouwvakker van de maand
- 23 De Bewering
- 25 Lifestyle
- 28 Personalia & colofon
- 29 International pages
- 32 Achterop

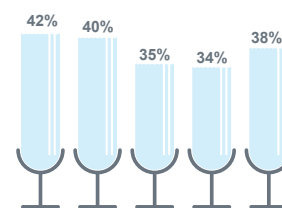
Erasmus Magazine/EM onafhankelijk opinie- en informatieblad van de Erasmus Universiteit Rotterdam

MIX
Papier van
verantwoorde herkomst
FSC® C007110

14 | Studiedruk

Relax man!

De Rotterdamse student is de meest relaxte student van Nederland. Terwijl landelijk 40 procent van de studenten gebukt gaat onder stress, zegt maar 32 procent van de EUR-studenten wel eens last van zeer veel stress te hebben. In Delft is dit maar liefst 53 procent. Als je dan nog bedenkt dat gemiddeld gezien mannen relaxter in het studentenleven staan dan vrouwen, dan zijn de Delftse cijfers eigenlijk helemaal schokkend. Dit alles blijkt uit een onderzoek van een groot aantal universiteitsbladen* onder ruim drieduizend universitaire studenten.

Verder bleek dat eerstejaars bij de sociale faculteit nauwelijks meer uren aan hun studie zijn gaan besteden dan vorig jaar, hoewel ze nu alle 60 studiepunten moeten halen in één jaar. En dat, volgens reacties op de stress-cijfers in Delft, daar studenten geregeld nachten doorhalen voor hun studie.

Maar cijfers blijven vaak cijfers – wat moet je er mee – tot je ze combineert met andere gegevens. Zoals de samenwerking van de universiteiten van Leiden, Delft en Rotterdam die vorige week een nieuwe fase is ingegaan. Er komt een strategische alliantie, en op korte termijn worden opleidingen van de drie universiteiten opengesteld voor studenten uit Leiden, Delft en Rotterdam. En kan er driftig heen-en-weer gependeld gaan worden tussen de drie steden. De alliantie zal verder, volgens de collegevoorzitter, net als bij elke relatie een kwestie zijn van onderhandelen, en van geven en nemen.

Ik heb vast een mooie troef voor het Rotterdamse College van Bestuur voor de onderhandelingsstafel: die gestreste Delftse studenten mogen hier af en toe wel een beetje komen relaxen, als ze onze studenten dan maar kunnen leren wat uren maken is.

Wieneke Gunneweg
Hoofdredacteur Erasmus Magazine & EM. Online
gunneweg@em.eur.nl

* Leiden deed helaas niet mee met het onderzoek

HOOGTEVREES

Zo op het eerste oog lijkt het een doodnormale krijttekening op straatstenen. Maar ben je eenmaal met het krijtsel op de foto gezet, dan ontstaat een heus 3D-effect waarbij het lijkt alsof je op een zwevend rotsplateau-tje staat. Het werk op Tinbergen Plaza is vorige week gemaakt door kunstenaar Remko van Schaik ter promotie van de EFR-Business Week 2012 (van 28 maart tot en met 5 april). GvdE (foto: RvdH)

Erik Snel is socioloog en werkt sinds 1998 bij de Faculteit der Sociale Wetenschappen van de EUR. Eerst als onderzoeker, later als universitair docent. Hij doet onderzoek naar uiteenlopende zaken, zoals armoede, stedelijke ontwikkelingen, migratie en recentelijk naar arbeidsmigranten uit Mid- en Oost-Europa. Snel is tevens docent en coördinator van de masteropleiding Grootstedelijke Vraagstukken en Beleid (GVB) van de afdeling Sociologie.

Weg met die MOE-landers! (of toch maar niet?)

Ze pikken onze banen in, zijn continu bezopen en straks gaan ze er ook nog met onze vrouwen vandoor. Vooroordelen zijn er genoeg over Oost-Europese werknemers. Hoe terecht zijn die eigenlijk? Samen met Godfried Engbersen en een aantal anderen, doet EUR-socioloog Erik Snel sinds 2010 onderzoek naar de MOE-problematiek. 'Misschien valt het toch wel mee.' **tekst** Sanne van der Most **fotografie** ANP

Wat vind u van het 'PVV Meldpunt overlast Oost-Europeanen'? "Toen ik er voor het eerst over hoorde, dacht ik 'waarom niet'? Als je op die manier kunt bijdragen aan het oplossen van een probleem, prima. In tweede instantie was ik wat terughoudender. Het gaat natuurlijk wel om één heel specifieke bevolkingsgroep die je op deze manier behoorlijk stigmatiseert. Misschien toch niet zo handig."

Omdat we dan al die goedkope seizoenswerkers het land uit jagen? "Dat speelt wel mee, ja. We mogen namelijk best blij met ze zijn. Uit alle onderzoeken tot nu toe blijkt dat er absoluut geen sprake is van verdringing op de arbeidsmarkt. Het merendeel van de Oost-Europese arbeidsmigranten doet dat werk waar Nederlanders geen zin in hebben; het zware werk in de tuinbouw dus. En dat betekent

Bij een afvalverwerkingsbedrijf wordt afval gesorteerd en zo mogelijk gerecycled. Poolse arbeiders doen de laatste sortering met de hand.

schien minder hard. Daar zitten de tuinders niet op te wachten. Volgens mij zal het zo'n vaart niet lopen en blijven Oost-Europeanen welkom."

We hebben het steeds over dé Oost-Europese arbeidsmigrant. Wie is dat eigenlijk? "Een stukje geschiedenis. In 2004 is Polen samen met een aantal andere MOE-landen – dat staat voor Midden- en Oost-Europa – lid geworden van de EU. Na een overgangsperiode van drie jaar was het voor Poolse werknemers in 2007 mogelijk om hier te komen werken zonder tewerkstellingsvergunning. Ze kregen dus vrije toegang tot de Nederlandse arbeidsmarkt. Bulgarije en Roemenië zaten daar toen nog niet bij. In 2007 werden zij alsnog lid van de EU. Ook voor deze landen geldt een overgangsperiode. Als je kijkt naar het huidige politieke klimaat, ligt het voor de hand dat de Nederlandse regering zeker gebruik zal maken van de maximale overgangsperiode van zeven jaar. Dat betekent dat alle Bulgaren en Roeme-

het informele circuit. Bijvoorbeeld via de bekende malafide uitzendbureaus die ze aan het werk zetten tegen een hongerloontje en ze onder zeer erbarmelijke omstandigheden huisvesten. Bulgaren die geen werk kunnen vinden, verdienen hun kost op straat. Als muzikant, als straatkrantverkoper, maar ook in het criminele circuit. Dat zijn natuurlijk geen prettige omstandigheden. Een belangrijke observatie uit ons onderzoek was ook dat een groot deel van onze respondenten geen zelfstandige woonruimte heeft. Ze delen een kamer met twee of drie anderen, hebben geen privacy en zitten dus voortdurend op elkaars lip."

Dat is toch vragen om overlast? "Hoewel dat in eerste instantie niet zo zeer ons thema was – het ging ons vooral om hun eigen motivatie en toekomstverwachtingen – hebben we er wel een extra onderzoekje naar gedaan voor de gemeente Den Haag. PvdA-wethouder Marnix Norder had het

'We kregen de meest bizarre verhalen te horen over dakloze Polen die superdronken zijn'

lange dagen, keihard werken - écht handwerk. Bovendien is het allemaal seizoenswerk. Dus de rest van het jaar valt er weinig te werken. In Nederland zijn daar bijna geen mensen voor te vinden. Net zoals het was met de gastarbeiders vroeger."

Maar nu is het crisis en groeit onze eigen werkloosheid... "Sinds een jaar merken we daar inderdaad iets van. Gemeenten krijgen van het Rijk een steeds grotere taak om die werkloosheid zelf op te lossen. In Rotterdam gaan ze zeer voortvarend te werk. Het aantal bijstandsgerechtigden moet drastisch worden verminderd. Iedereen in de bijstand die geen extreme lichamelijke of geestelijke problemen heeft, moet een baan accepteren, zo is het plan. Dus ook als dat in de tuinbouw is."

En wat doen we nu met al die migranten, terugsturen naar hun eigen land? "Tja, dat is een interessante vraag. Natuurlijk weet je vooraf niet wat er gaat gebeuren. En of er daadwerkelijk hordes Rotterdamse werklozen aan de slag zullen gaan in de tuinbouw? Het is in ieder geval wel de bedoeling – als het aan de gemeente ligt. Het is natuurlijk spannend hoe de tuinders zullen reageren. Ik denk trouwens niet dat die Rotterdammers zoveel duurzamer zijn dan de arbeidsmigranten, al werken ze mis-

sen die in Nederland willen werken, tot 2014 een tewerkstellingsvergunning moeten regelen. Het wordt hen dus lastiger gemaakt hier te werken."

Wat hebben jullie precies onderzocht? "Wij wilden graag weten of het een verschil maakt of mensen met of zonder die verplichting om een tewerkstellingsvergunning te regelen, hier komen werken. Het resultaat pakte iets anders uit dan we hadden verwacht. Er waren met name enorme verschillen tussen de bevolkingsgroepen onderling - nog los van die vergunning. De Roemeense respondenten waren over het algemeen hoogopgeleid. Ze werken aan universiteiten en bij grote internationale organisaties. Veel van hen hadden al een tewerkstellingsvergunning. Zij hadden dus een veel betere positie verworven dan de Bulgaren, en ook beter dan de Polen, hoewel die hier al veel eerder waren. Die laatste groep werkt voor het grootste deel toch waar je dat zou verwachten: in de tuinbouw, vooral in het Westland. Bij de Bulgaren was weer iets anders aan de hand. Zij waren over het algemeen lager opgeleid en zijn naar Nederland toegekomen zonder tewerkstellingsvergunning. In die zin zijn ze dus illegaal."

Hoe redden zij zich hier? "Ze kunnen geen officiële baan krijgen en moeten hun geld dus verdienen in

daar over een 'tsunami van MOE-landers'. Een forse uitspraak natuurlijk. Dus niet alleen vanuit de PVV, maar ook vanuit de PvdA waren er duidelijke signalen van Polenoverlast. Op grond daarvan hebben wij mensen van de politie, van de woningcorporatie en de daklozenopvang gevraagd hoe groot die overlast in de praktijk is. Toen kregen we de meest bizarre verhalen te horen van politiemensen over dakloze Polen die dag-in-dag-uit superdronken zijn. De politici arresteert ze niet eens meer, omdat ze dan de hele achterbank onderkotsen."

En hoe is het dan in Rotterdam? "Als je dat naast de Rotterdamse ervaringen legt, waar toch een zelfde soort problematiek speelt, is er een wereld van verschil. Daar wordt veel meer gebagatelliseerd. Zo van 'ja goh, ze zijn wel eens dronken' en 'het loopt wel eens mis, maar wat wil je ook onder die omstandigheden?' Achteraf gezien zijn wij als onderzoekers misschien iets te veel meegegaan met de paniekverhalen uit Den Haag. Meer dan zeshonderd overlastgevende Poolse daklozen, dat spreekt natuurlijk tot de verbeelding. Vanuit die gedachte is zo'n 'Polenmeldpunt' natuurlijk een schot in de roos. Misschien moeten we wat meer relativeren, zoals de Rotterdammers doen. De waarheid zal ergens in het midden liggen." **EM**

LEIDEN DELFT ROTTERDAM

De fusie is nu een alliantie

HET WORDT MEER EEN GEREGEREERD PARTNERSCHAP DAN EEN VOLWAARDIG HUWELIJK: DE SAMENWERKING TUSSEN DE UNIVERSITEITEN VAN LEIDEN, DELFT EN ROTTERDAM. DAT VALT TE CONCLUDEREN UIT DE GEZAMENLIJKE NOTITIE OVER DE VOORGENOMEN SAMENWERKING DIE DONDERDAG 8 MAART HET LICHT ZAG.

De universiteiten kiezen voor een strategische alliantie. Een fusie is voor de komende tien, vijftien jaar niet aan de orde. "Tegen die tijd zitten er weer anderen op de universiteiten en in de politiek, dus daar gaan wij nu niet op vooruitlopen", zegt de Rotterdamse collegevoorzitter Pauline van der Meer Mohr. "Wel is nu de keus gemaakt om in de Zuid-Hollandse regio ons lot aan elkaar te verbinden."

Het bondgenootschap moet 'een katalysator' vormen voor de reeds bestaande samenwerking. Dit staat in de notitie van de drie universiteiten onder de titel 'Meer Waarde'.

De samenwerking krijgt vorm in *joint ventures* tussen de drie Zuid-Hollandse universiteiten, die de afkorting LDE gebruiken (Rotterdam kiest voor de E van Erasmus). Zo komen er LDE Centers van bepaalde expertisegebieden en LDE Graduate schools, waar masteropleidingen en promotietrajecten onder gaan vallen. Deze joint ventures zullen de vorm krijgen van een gemeenschappelijke regeling, die een samenwerking tussen 'openbare lichamen' mogelijk maakt; tot nu toe voornamelijk gebruikt door gemeenten, provincies en waterschappen.

Op onderwijsgebied wordt op korte termijn (2012-2015) ingezet op het verbreden en meer toegankelijk maken van het aanbod van bacheloropleidingen. Verder worden op onderzoeksgebied de bestaande samenwerkingen geïntensiveerd en uitgebreid in de LDE Centers. Er komt een gezamenlijk leerstoelenbeleid en er worden faciliteiten gedeeld, zoals laboratoria.

Lichtend voorbeeld daarbij is steeds de Medical Delta waarin de drie universiteiten en de twee medische centra al een aantal jaar succesvol onderzoek doen op het gebied van me-

dische technologie.

"De inhoudelijke ideeën voor samenwerking moeten vanuit de wetenschappers zelf komen. Wij hebben alleen gezegd, waarom zou er niet ook een *Social Sciences Delta* of een *Humanities Delta* kunnen zijn? De wetenschappers hebben zelf mogen bepalen of ze daar op korte termijn iets in zien en op de onderwerpen waar het meeste energie in zit, gaan we de komende jaren verder", aldus Van der Meer Mohr.

Op langere termijn (2015-2020) wil LDE zich richten op de door de Europese Unie vastgestelde 'Grand Challenges' op onderzoeksgebied en op de vraagstukken waar het Nederlandse topsectorenbeleid op is gebaseerd.

De notitie vormt het gezamenlijke hoofdstuk van de instellingsplannen die alle universiteiten in mei af moeten hebben. In opdracht van staatssecretaris Zijlstra van hoger onderwijs moeten de universiteiten hun doelstellingen voor de komende jaren verwoorden.

De komende maanden en jaren moet er nog veel onderhandeld en gedetailleerd worden, zegt de collegevoorzitter in haar toelichting. "Alle drie moeten we het gevoel hebben er iets bij te winnen; en net als in een goed huwelijk – of geregistreerd partnerschap in dit geval – is het een kwestie van geven en nemen."

De drie raden van toezicht hebben hun steun voor de alliantie al uitgesproken. Eerst moet de medezeggenschap zich nog uitspreken over de notitie en is het wachten op goedkeuring van de staatssecretaris. In de tweede helft van 2012 worden de eerste concrete stappen gezet om de alliantie vorm te geven. **WG**

STUDIESTRESS

Mannelijke studenten zijn relaxter

VEERTIG PROCENT VAN DE NEDERLANDSE STUDENTEN ERVAART WELEENS ZEER VEEL STUDIESTRESS. VROUWEN EN INTERNATIONALE STUDENTEN KAMPEN HIER HET MEEST MEE.

De cijfers komen uit een onderzoek dat Erasmus Magazine samen met negen andere universiteitsbladen, en vijf hogescholen, door het hele land deed. Aanleiding was de toenemende studiedruk. Vanaf 1 september 2012 verdwijnt de basisbeurs in de master, en gaan de harde knip en langstudeerboete in. Wat opvalt in de resultaten is dat mannen (33 procent) minder stress ervaren dan vrouwen (45 procent), en dat niet-EU-studenten sneller in paniek raken (54 procent) dan EU-studenten (51 procent); ook ligt dit percentage ruim onder het landelijk gemiddelde (38 procent). Deze verhoudingen gelden ook voor studenten van de Erasmus Universiteit, maar de percentages liggen een stuk lager; de Rotterdamse studenten zijn relaxter.

Verder blijkt dat hoe meer tijd een student besteedt aan zaken buiten zijn of haar studie, zoals sport of werk, hoe minder stress hij ervaart.

Staatssecretaris Zijlstra ziet het als voordeel dat 40 procent van de studenten weleens studiestress ervaart. "Een beetje stress is helemaal niet erg, daar krijg je straks als je werkt ook mee te maken. Het is ook persoonlijk: de een kan meer druk aan dan de ander. Het kan betekenen dat je op je tenen loopt en meer doet dan je aankan. Dan is het misschien verstandig een stapje terug te doen." **U**

► Lees vanaf pag. 14 alles over studiedruk bij de Erasmus student.

CIJFER

1.000 000 000

Euro zou het kabinet jaarlijks kunnen bezuinigen als zij besluit de basisbeurs voor bachelorstudenten af te schaffen. **HOP**

KORTAF

Hans Clevers kandidaatpresident KNAW

Moleculair bioloog Hans Clevers is voorgedragen als nieuwe president van de Koninklijke Akademie van Wetenschappen. De komende weken stemmen de leden over zijn benoeming. Maandag 12 maart stemde de afdeling Letterkunde over de benoeming, twee weken later zijn de natuurkundigen aan de beurt. Clevers (1957) is sinds 2002 wetenschappelijk leider van het Hubrecht-laboratorium in Utrecht en is daarnaast buitengewoon hoogleraar Moleculaire genetica aan het UMC Utrecht en de faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht. Hij won in 2001 de Spinozaprijs. In 2008 kreeg hij een ERC advanced grant, een Europese onderzoeksbeurs van 2,5 miljoen euro. In januari werd hem de Léopold Griffuel-prijs toegekend voor zijn onderzoek naar stamcellen en het ontstaan van kanker aan de dikke darm.

Clevers volgt Robbert Dijkgraaf op, die naar de Verenigde Staten vertrekt. **HOP**

‘Geen bewijs voor genade-zesjes aan de universiteit’

“De universiteiten delen kwistig genade-zesjes uit”, schreef *de Volkskrant*. Staatssecretaris Zijlstra is er niet van onder de indruk. In antwoord op vragen van de PVV schrijft de staatssecretaris dat hij het artikel in *de Volkskrant* van 28 februari kent, “maar het onderliggende onderzoek niet”. De vier VU-studenten journalistiek, die zich samen ‘het topje van de ijsberg’ noemen en die het onderzoek voor het artikel uitvoerden, zijn volgens Zijlstra vooralsnog niet bereid gevonden om dit openbaar te maken.

Uit het genoemde krantenartikel kan hij niet opmaken dat de universitaire diploma's zomaar worden weggegeven. Van de tweeduizend docenten die door de studenten zijn aangeschreven hebben er 180 gereageerd, schrijft Zijlstra. Daarvan zegt een derde druk te ervaren om genade-zesjes te geven.

“Volgens de studenten ging het om een steekproef met als oogmerk het bereiken van de media”, aldus Zijlstra. “Ik constateer dat ze daarin geslaagd zijn.” **HOP**

De Tree Shack voor het E-gebouw is op donderdag 1 maart ontmanteld. De houten hut moest het veld ruimen in verband met de bouwwerkzaamheden op de Institutenlaan. (foto: RvdH)

GERT WAS HERE

Vertrek van de sjek

WAT: TREE SHACK

WAAR: CAMPUS WOUDESTEIN

WANNEER: 12 MEI 2011 – 1 MAART 2012

Vorig voorjaar vormde een klein stukje van de woestenij – wat voorheen een lommerrijke campus was – het decor voor een clubje enthousiaste, creatieve en groene studenten die een hutje aan het bouwen waren. Niet zomaar een gemiddeld hutje uit een jongensboek, maar een door een heuse architect bedachte houten constructie die de modieus-Angelsakische naam *Tree Shack* kreeg toebedeeld. In het lentezonnetje werd er dagenlang vlijtig door een handjevol GreenEUR-adepten op los gehamerd, gezaagd, gegraven en geboord; een lust voor het oog van de toevallige passant die ook nog eens zonder verplichtingen aan een picknicktafel kon aanschuiven voor een bakje koffie met een biologisch koekje. De Tree Shack zou een ontmoetingsplek worden voor een ieder die de natuur een warm hart toedraagt. Er zou milieueducatie plaatsvinden, werkgroepjes konden er terecht, en ikzelf had al visioenen van een barretje waar eikeltjesbier bij ondergaande zon kon worden gedronken onder het genot van een pretsigaretje. Er waren nota bene zelfs kruidentuintjes aangelegd waar alras de eerste basilicumblaadjes konden worden geoogst.

Het heeft niet zo mogen zijn. Omdat, zoals voorvechtster voor meer groen van het eerste uur Ingrid de Vries het deze trieste donderdagmiddag eufemistisch verwoordde: “De aanloop was goed, maar het management daarna liet enig-

zins te wensen over.” In het kleine jaar dat het ingenieuze bouwsel – het kon aan alle kanten worden opgeklapt – de campus heeft gesierd, heb ik er welgeteld tweemaal enige activiteit bespeurd. Eén keer betrof de duurzaamste professor van de campus de hut voor wat onder-richt aan haar studenten, één keer leek er een gelegenheidslunch te worden genuttigd. Het schijnt dat buiten mijn blikveld er nog het een en ander is gebeurd: zo hing de hut ineens vol stropdassen voorzien van de tekst ‘I Will’ (zeer waarschijnlijk dus een bij nacht en ontij met drank overgoten studentikoze actie). Ook bleken er heel af en toe ineens kruiden te zijn geplukt. De enige keer dat de Shack nog de universitaire pers haalde was toen hij met rood lint werd afgezet wegens instortingsgevaar.

En nu is hij weg. Dankzij Koos van Kalsbeek van de stafafdeling Marketing en Communicatie kon nog wel even gezamenlijk getreurd worden om het ‘vertrek van de sjek’. En wel op donderdag 1 maart rond een uur of één; voor broodjes worst en chocolademelk was gezorgd. Dat vervolgens de stoere mannen met sigaren in de mond het bouwwerk niet in een paar uurtjes gesloopt en afgevoerd kregen – daarvoor kwamen ze een dag of vijf later nog met extra versterking terug – mocht het verdriet niet drukken. Pleister op de groene wonde is dat de Tree Shack behouden blijft voor het nageslacht. Hij krijgt een tweede leven op een kinderboerderij op Zuid. Ik wens van harte dat dit leven hem langer is beschoren.

Gert van der Ende

ONDERWIJS

60-puntenregel werkt

NOMINAAL IS NORMAAL WERPT ZIJN VRUCHTEN AF. HET ZIET ERNAAR UIT DAT TWEE DERDE TOT DRIEKWART VAN DE EERSTEJAARS VAN SOCIALE WETENSCHAPPEN (FSW) DE BENODIGDE 60 PUNTEN GAAN HALEN. INVOERING VOOR DE HELE EUR IS NABIJ.

Van de vier opleidingen van de FSW gaat naar verwachting tussen twee derde en driekwart van de studenten alle 60 punten van het eerste jaar halen. Zij mogen dus door naar het tweede jaar. De percentages zijn vergelijkbaar, of mogelijk nog wat hoger dan de percentages van het aantal studenten dat in voorgaande jaren in twee jaar zijn propedeuse haalde.

Het experiment 'Nominaal = normaal' om eerstejaars van de opleidingen sociologie, bestuurskunde, psychologie en pedagogische wetenschappen al hun 60 studiepunten in één jaar te laten halen, lijkt hiermee zijn doel te hebben bereikt: studenten naar het tweede jaar laten gaan

zonder ballast van eerstejaarsvakken, om zo studievertraging en uitval te voorkomen. Dit alles blijkt uit de rapportage over de regeling 'Nominaal is normaal' (N=N) die 5 maart gepresenteerd werd aan de faculteitsraad van de FSW. In het onderzoek van het Risbo is de stand van zaken na drie blokken onderwijs bekeken, op basis waarvan een goede indicatie te geven is van het rendement aan het eind van het jaar. Verder is behalve naar de studieresultaten, gekeken naar de studiekeuze en de instroom bij de vier studies van de faculteit. Op basis van de positieve uitkomsten bij de FSW heeft het college van bestuur het voorplan om het nieuwe onderwijssy-

steem breder in te voeren. In overleg met de decanen en de Universiteitsraad wordt deze maand besloten bij welke opleidingen 'Nominaal is normaal' komend collegejaar (2012-2013) wordt geïntroduceerd. Bij welke faculteiten N=N daadwerkelijk wordt ingevoerd in september, wordt bekend na de vergadering van de U-raad op 27 maart. Wel werd 5 maart ook bekend dat de Faculteit der Wijsbegeerte uitstel heeft gevraagd voor de invoering van N=N tot het collegejaar 2013-2014, omdat de faculteit over onvoldoende capaciteit beschikt om per komend collegejaar het onderwijs en de organisatie N=N-proof te hebben. **WG**

Resultaten Nominaal = Normaal vergeleken met resultaten voorgaand jaar

Opleiding	haalt 60 ECTS in 1 jaar*	haalde in '09 na 2 jaar 60 ECTS**
Bestuurskunde	75%	54%
Sociologie	63%	38%
Psychologie	77%	70%
Ped. Wet.	73%	nvt

* Cijfers Risbo na peiling resultaten tot 1 feb. 2012 ** Voor N=N gold de regel dat studenten binnen 2 jaar al hun punten van het eerste jaar moesten hebben gehaald, zo niet dan moesten ze alsnog vertrekken

Zelfstudie

Opmerkelijk is dat studenten sociologie en psychologie nauwelijks meer uur per week aan zelfstudie zijn gaan besteden. Bij sociologie ging het aantal uur zelfstudie van de eerstejaars van 22 uur vorig jaar, naar 22,9 uur dit jaar. Bij psychologie ging dit respectievelijk van 22,6 naar 23,3 uur. Van bestuurskunde zijn hiervan geen cijfers en bij pedagogische wetenschappen is geen vergelijking mogelijk, omdat deze opleiding dit jaar pas is begonnen.

'No shows' drukken rendementscijfers

Studenten die zich wél in hebben geschreven, maar nooit zijn komen opdagen, drukken de rendementscijfers enorm. Bij sociologie ligt het percentage zogeheten 'no shows' op 26 procent en bij pedagogische wetenschappen op 17 procent van het totaal aantal eerstejaars. De faculteit krijgt deze studenten wel bekostigd, maar ze halen de rendementscijfers sterk omlaag omdat ze nooit een diploma zullen halen. Vermoed wordt dat dit vaak studenten zijn die elders een opleiding volgen en zich aan de FSW voor een tweede studie hebben ingeschreven. Omdat ze slechts één keer collegegeld betalen, is er geen prikkel om de tweede studie ook echt te volgen, dan wel om de inschrijving onge-daan te maken.

Decaan Henk van der Molen heeft de faculteitsraad toegezegd om met het College van Bestuur over deze problematiek te praten. **WG**

TALENT AAN DE EUR

Roel Haen (29)

Hij won al vijf keer de Varsity, een Nederlands roeikampioenschap voor studenten. Nu is Roel Haen geselecteerd voor de Oxford acht en doet op 7 april mee aan de Boat Race: de traditionele race tussen de universiteiten Oxford en Cambridge over de Theems. De voormalige kopman van Skadi

is de derde Nederlander in de Boat Race en dan zit hij ook nog als eerste 'op slag'. Hij bepaalt dus het tempo voor de rest. Een grote eer, zo zegt Roel zelf. Al blijft het voor hem gewoon een plek in de boot. Hij zou liever winnen op een andere positie dan verliezen met hem op slag. Naast de zware trainingen doet

Roel onderzoek naar borstkankerchirurgie. Dat is niet altijd even gemakkelijk en de roeier maakt dan ook lange dagen. Om zeven uur begint de eerste training, zodat hij de rest van de dag vrij is voor de 'gewone' taken. De dingen die kunnen wachten stelt hij uit tot na de race. Roel is er per toeval achtergeko-

men dat hij zo goed kon roeien. Tijdens de Eurekaweek kwam hij bij Skadi. Het leek hem wel wat om zich aan te sluiten bij een vereniging. Zo kon hij aan zijn sociale contacten werken. Een goede zet, want daarvoor had hij altijd gehockeyd, maar niet op hoog niveau, dus hij heeft absoluut geen spijt van de overstap. **CH**

'Het is fijn als je het vertrouwen van je coach krijgt'

4 VRAGEN AAN

SVEN RUTTEN, HIJ IS DE VOORZITTER VAN HEERENSOCIËTEIT G.D.H.W.V. GLAUX. DIT IS HET EERSTE DISPUUT VAN HISTARTES, EXCLUSIEF VOOR MANNEN.

WAAROM ALLEEN MANNEN?

“Omdat we dan onze eigen dingen kunnen doen. Biertjes drinken en veel praten over vrouwen, voetbal en computergames.”

IS DAT NIET ONGEZELLIG, ZO ZONDER VROUWEN?

“Nee, helemaal niet juist. De oprichters van Glaux kunnen het al heel goed met elkaar vinden. We verwachten dat dit voor de nieuwe leden ook geldt. Wel is het de bedoeling dat er in de toekomst ook een vrouwendispuut komt. Dan kunnen we gezamenlijke activiteiten organiseren. Maar slechts enkele keren in het jaar hoor.”

WELKE MANNENDINGEN GAAN JULLIE DOEN?

“Van alles. We willen bijvoorbeeld reizen organiseren. Mannen doen andere dingen op reis, ze willen andere dingen zien. Maar Glaux staat nog in de kinderschoenen, dus een echt idee daarover hebben we nog niet. Op dit moment zijn we vooral bezig met het creëren van een eigen identiteit. De betekenis van de afkorting in de naam is geheim voor niet-leden, Glaux staat voor wijsheid. We waren op zoek naar een naam die in het oud-Grieks mooi klinkt.”

ZIJN ER AL VEEL AANMELDINGEN?

“Je kunt je niet zelf aanmelden. Om lid te worden van Glaux moet je gevraagd worden door het bestuur. We hebben al een aantal mensen op het oog die we willen benaderen. We hebben geen maximaal aantal plaatsen. Bij de laatste ledenvergadering, waar onze plannen bekend werden gemaakt, hebben we wel al veel positieve reacties gekregen.” CH

NATIONALE STUDENTENENQUÊTE

Student met functiebeperking ontevreden

STUDENTEN MET EEN FUNCTIE-BEPERKING ZIJN ONTEVREDEN OVER DE ERASMUS UNIVERSITEIT. DE UNIVERSITEIT EINDIGDE BIJ EEN EXTRA ONDERZOEK TIJDENS DE NATIONALE STUDENTEN ENQUÊTE OP DE ELFDE PLAATS. HENRY GREENFIELD, VAN DE AFDELING STUDENTEN-VOORZIENINGEN, VINDT DE SCORES UIT HET ONDERZOEK ECHTER VEEL POSITIEVER DAN DE JAREN ERVOOR.

Op de laatste plaats staat de Universiteit van Amsterdam

met een gemiddelde van 5,9. Erasmus scoort een gemiddelde van 6,2. De Wageningen Universiteit scoort het beste met een gemiddelde van 7,2. Onder een functiebeperking vallen niet alleen lichamelijke beperkingen, maar ook mentale problemen en dyslexie. Vooral het begrip van docenten voor de studenten met een functiebeperking ligt in Rotterdam nog ver onder het landelijk gemiddelde. “We zijn al een lange tijd bezig om dit te verbeteren”, verteld Greenfield. Toch

staat de Erasmus Universiteit volgens hem ook volgend jaar niet in de top van de lijst. “Ik heb geen illusies. Het blijft een lastig thema.” Greenfield denkt wel dat docenten bereid zijn zich aan te passen, als je ze maar het juiste gereedschap geeft. Dit doet de universiteit door voorlichting te geven via flyers, maar ook door in gesprek te gaan met docenten. “Het is niet dat ze niet willen, maar docenten weten vaak niet hoe ze met deze studenten om moeten gaan.” CH

DEQUOTE

“Als je in DWDD komt, moet je eerst een cursus ad rem lullen in drie minuten volgen”

Henri Beunders, hoogleraar Geschiedenis van maatschappij, media & cultuur, erkent dat de journalistieke media zijn veranderd qua toon en inhoud, maar vindt dat niet erg. Bron: Brabants Dagblad – 7 maart 2012

ONDERTUSSEN OP EM ONLINE

STUDENTEN OPENEN RESTAURANT

Studenten runnen vanaf 12 maart een maand lang vrijwillig een restaurant: Happietaria aan de Meent. De opbrengst gaat naar een goed doel..

lees meer op www.erasmusmagazine.nl

ADVIES AAN PAULINE

Pauline van der Meer Mohr roept in haar blog studenten op om hun ideeën over de universiteit van de toekomst in te sturen. Wat adviseren deze studenten haar?

lees meer op www.erasmusmagazine.nl

RECHTZAAK OVER LANGSTUDEERBOETE

Op 21 mei zal de rechtbank Den Haag zich buigen over de rechtmatigheid van de langstudeerboete.

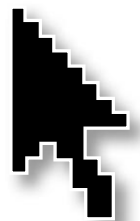
lees meer op www.erasmusmagazine.nl

SCAN DEZE QR-CODE

en surf meteen met je smartphone naar EM. Online!

lees meer op www.erasmusmagazine.nl

GENEESKUNDE

Hier heb ik vier jaar hard voor gewerkt

125 geneeskundestudenten kregen op 8 maart hun witte doktersjas. Dit gebeurde voor de eerste keer tijdens een 'Witte Jas Ceremonie' in Concertgebouw De Doelen. Vierdejaarsstudenten die binnenkort aan hun coschappen beginnen, stonden stil bij hun vak en de manier waarop ze met patiënten om moeten gaan. Bernd van Es is zich er van bewust dat het dragen van de witte jas een grote verant-

woordelijkheid met zich meebrengt. Dat merkt hij nu al, wanneer hij in het ziekenhuis een wit pak draagt. "Patiënten kijken anders naar je. Als ik straks de witte jas draag ben ik voor hen een dokter."

In drie groepen kregen de studenten hun jas uitgereikt. Tussendoor namen verschillende hoogleraren het woord om te spreken over medische ethiek en het zijn van een goede dokter. Vierdejaars geneeskunde-

student Anusha Shankar zorgde voor een kippenvelmoment toen ze de eerste tonen zong van het nummer 'The circle of life'. Leonie Vanlaeken is heel trots op haar witte jas. "Hier heb ik vier jaar hard voor gewerkt." Ze noemt het een nieuwe stap in de opleiding: eindelijk naar de praktijk. "Ik ging van de week mijn witte jas in het ziekenhuis ophalen. Dat voelde wel heel speciaal." **CH (foto: LW)**

RECHTEN

Raad positief over reorganisatievoornemen ESL

DE FACULTEITSRAAD VAN DE ERASMUS SCHOOL OF LAW ADVISEERT POSITIEF OVER HET REORGANISATIEVOORNEMEN, WEL VRAGEN ZE HET BESTUUR REKENING TE HOUDEN MET EEN LIJST AAN PUNTEN.

Met de vijftien punten wil de raad benadrukken dat het faculteitsbestuur de reorganisatie met zorg uit moet voeren en vooraf goed moet nadenken over de (mogelijk nadelige) gevolgen voor het personeel. De raad vraagt het bestuur onder andere om duidelijkheid te verschaffen over de precieze verhouding tussen de reorganisatie en de invoering van kleinschalig onderwijs in het eerste bachelorjaar per september 2012. Bovendien wil de raad opheldering over de functie-eisen van tutores (die een grote rol gaan spelen in het nieuwe onderwijs), hoe, en wanneer die geworven gaan worden en of universitair (hoofd)docenten omgeschoold kunnen worden tot tutor. Ook al zijn die misschien relatief duur voor de functie. En hoe staat het met de carrièremogelijkheden van zittende universitair (hoofd)docenten? Blijft er ruimte om intern door te groeien, of zijn de mogelijkheden uitgesloten tot 2016?

Tenslotte zet de raad vraagtekens bij de werkdruk voor medewerkers als collega's verdwijnen en er niemand voor terug komt.

Om alle vragen te beantwoorden en onduidelijkheden bij medewerkers weg te nemen, adviseert de raad het bestuur om hen maandelijks bij te praten in voorlichtingsbijeenkomsten. **U**

BIBLIOTHEEK

Minder uitleningen in Rotterdamsch Leeskabinet

HET ROTTERDAMSCH LEESKABINET REGISTREERDE HET AFGELOPEN JAAR 5 PROCENT MINDER UITLENINGEN. STRAKS IS HET BOEKENWEEK. TOCH REDEN VOOR EEN FEESTJE?

Van 14 tot en met 24 maart is het weer Boekenweek, maar de feestvreugde onder boekenliefhebbers is gering. Boekhandels hebben het moeilijk door tegenvallende verkopen, en veel openbare bibliotheken worden met sluiting bedreigd door gemeentelijke bezuinigingen. Ondanks teruglopende uitleencijfers, gaat het Rotterdamsch Leeskabinet (RLK) "niet mee in de mineurstemming", aldus bibliothecaris Pierre Pesch. "Het afgelopen jaar daalde het aantal uitleningen in onze bibliotheek met zo'n 5 procent. Daar moet je wel over nadenken. Maar de teruggang is veel minder dan in veel openbare bibliotheken, waar

de uitleningen echt fors terugliepen."

De collectie van het RLK vult die van de UB aan. Waar de UB wetenschappelijke publicaties uit de vakgebieden van de Erasmus Universiteit verzamelt, richt het RLK zich op (kunst)geschiedenis, godsdienst, filosofie en taal- en letterkunde. Ook heeft het RLK een ruime collectie romans en reisguides.

De UB heeft besloten zich voornamelijk op digitale publicaties te richten, het RLK blijft voorlopig in papier investeren. "Onze collectie zal digitaliseren, maar in een veel lager tempo dan die van de UB," aldus Pesch. In de vakgebieden waarin het RLK is gespecialiseerd, is nog lang niet alles digitaal beschikbaar, legt de bibliothecaris uit.

Het goede nieuws is dat de collectie kan blijven groeien. Het RLK is een verenigingsbibliotheek en

is voor de financiering van haar collectie niet afhankelijk van subsidiënten. Alle aankopen worden gedaan met contributie van leden, giften, donaties en de winst op een aandelenpakket. Door de kredietcrisis vielen de inkomsten uit kapitaal de afgelopen jaren tegen, maar het grootste leed is inmiddels geleden. "Volgend jaar kunnen we ons bestedingsniveau aanhouden," stelt Pesch optimistisch.

Bang dat de bibliotheek door digitalisering op langere termijn overbodig wordt, is de bibliothecaris allerm minst. "Je kunt wel een collegezaal openstellen voor studenten om te studeren, maar daar hebben ze geen belangstelling voor. Het papieren boek mag voor sommigen als behang fungeren, maar de bibliotheek blijft aantrekkingskracht houden – als ontmoetingsplek en als plek om geconcentreerd te studeren." **RA**

EDDN

➤ EN DAN DIT NOG...

...voor al het kleine nieuws dat niet onvermeld mag blijven.

Tips? redactie@em.eur.nl

➤ Erasmus Sport begint kledinglijn

Trots toont sportdocent Martin Giljamse de kledingstukken die aan klee haakjes op een verrijdbaar rek op zijn kamer hangen. Trainingsjacks in groen, wit en oranje met logo op de rug; *trendy hoodies* en witte T-shirts, eveneens voorzien van een Erasmus Sport-logo en subtiele oranje en groene streepjes aan de zoom. Het betreft de samen met sportfabrikant Quick ontwikkelde prototypes van een unieke kledinglijn van Erasmus Sport.

Ja, in de paar jaar dat Menso de Maar de scepter zwaait over het Woudesteinse sportgebeuren, zijn er meer vernieuwingen doorgevoerd, dan in de decennia ervoor. Behalve een goed draaiend en eigentijds sportprogramma, een kantine met de beste uitsmijters van de campus en het binnenhallen van de Europese Studentenkampioenschappen in 2014, wordt er nu dus driftig gewerkt aan de sport

branding op de EUR. Strakke logo's, posters en folders in de kleuren van Erasmus Sport (zoals inmiddels duidelijk moge zijn: groen en oranje) zagen reeds het licht, en nu is er dus een heuse kledinglijn op komst, bestaande uit *tracksuit*, polo, korte broek, T-shirt met lange en korte mouwen, en *hoodie*.

En het moet gezegd, het ziet er nu al strak uit, terwijl we ons nog pas bevinden in fase 1: de ontwikkeling van het product. Wat volgt is dat de definitieve outfit (die mede via inspraak van sportende studenten en medewerkers tot stand zal komen) door de 'prestatieteams' van de Rotterdamse studentensportclubs zal worden gedragen – de volleyballers en basketballers hebben inmiddels hun ja-woord gegeven. Eventuele recreatieve sportteams kunnen zich natuurlijk dan ook – weliswaar tegen betaling – in een sporttenu van Erasmus Sport hijsen. In de laatste en derde fase moet

ook de *merchandising* op gang komen, via een webwinkel en – in 2013 – een non-virtuele winkel op de campus. Kortom, Erasmus Sport wordt nadrukkelijk in de markt gezet als merk en de juiste kleding speelt daarbij een essentiële rol. De gewenste uitstraling is gebaseerd op de sleutelwoorden *be fit*, *compete*, *win* en *socialize*. Gegarandeerd levert dat in 2014 talloze medailles op. **GvdE**

➤ Martin Giljamse showt trots het prototype van de hoodie uit de kledinglijn in ontwikkeling.

PETER ACHTERBERG

Ombuigen maar!

De vorige editie van *EM* stond bol van de interviews met bewindslieden. Eerst komt Jan-Kees de Jager aan het woord: 'Het is een mythe dat Nederland bezuinigt op onderwijs en wetenschap'. Er wordt volgens Jan-Kees hooguit een beetje 'geschoven met het budget'. Halbe Zijlstra valt hem, even verderop in *EM*, bij en spreekt over een 'gelijkblijvende begroting' en over 'ombuigen'. Maar onze staatssecretaris meldt in hetzelfde interview notabene doodleuk: 'We bezuinigen bijvoorbeeld ook fors op de sociale zekerheid en de zorg'. Wat zou hier het woordje *ook* betekenen? Dus toch bezuinigen in plaats van budgetneutrale ombuigingen? Maakt me ook eigenlijk niks uit. De Jager nuanceert de onderwijs- en onderzoeksproblematiek wijzend op Griekenland en de investeringen die het kabinet daarvoor pleegt: 'Het bedrag dat we zouden verliezen als het *daar* écht mis gaat is veel groter'. Gelukkig maar: We gaan bezuinigen op onderwijs en wetenschap, maar we hoeven niet te vrezen dat het heel veel geld zal kosten als het *hier* écht misgaat. Pak van mijn hart. Eerst was ik van plan een column te schrijven over het belang van coherentie. Bestuurders in Nederland lijken niet eens te beseffen wat ze twee seconden geleden gezegd hebben en roepen gewoon lekker wat anders in elke zin die ze tegenkomen. Gewoon omdat het kan. Maar nu de politieke kopstukken toch in het Catshuis zitten te beslissen dat er nog wel een miljardje of wat te halen is bij onderwijs en onderzoek, heeft gezever over het intellectuele niveau van onze bewindslieden natuurlijk weinig zin. Ik zal me eens wat constructiever opstellen. En bijvoorbeeld eens kijken of er hier en daar in mijn directe omgeving nog iets valt om te buigen. Dat kan. Bijvoorbeeld aan mijn bloedeigen faculteit. Daar wordt aan de afdeling Sociologie én aan de afdeling Bestuurskunde tweemaal dezelfde opleiding georganiseerd en bemenst: Arbeid, Organisatie en Management. De ene opleiding AO&M leidt studenten op tot bestuurskundige door hen vakken aan te bieden over arbeid, organisatie en management. De andere opleiding doet grofweg hetzelfde, maar noemt haar afgestudeerden socioloog. Je verzint het niet! Maar zo'n coherent onderwijsprogramma – waarin ieder organisatieonderdeel hetzelfde onderwijs geeft – kost natuurlijk wél wat: Ik schat ongeveer tweemaal zoveel als één opleiding AO&M. Dus, waarom zouden beide opleidingen niet gewoon samenwerken? Fuseren is ook een optie. Je kunt ook, als we dan toch bezig zijn, één opleidingsvariantje opheffen en de studenten naar de andere sturen. Dan houden we vanzelf mankracht en middelen over die we elders in het onderwijs kunnen investeren. Ombuigen dus. Voor het geval dat die Haagse knuppels vergeten te investeren en ombuigingen inderdaad ook maar gewoon bezuinigingen zijn...

Peter Achterberg, cultuursocioloog aan de FSW, stelt voor dat iedereen eventjes rondkijkt en wat ombuigingsplannetjes lanceert. Dan zitten we strakjes ook nog op een potje met goud.

VAN DER SCHOT

EUR-student is relaxed

De studenten van de Erasmus Universiteit kennen veel minder studiestress dan hun collega-studenten elders in het land. Zou dat komen door de typisch Rotterdamse mentaliteit van niet zeuren, maar aanpakken? **tekst** Lindemarie Jongste **fotografie** Michel de Groot **infographics** Unit20

Dat is het opvallendste resultaat uit een onderzoek naar studiedruk dat *Erasmus Magazine* samen met negen andere universiteitsbladen deed. Landelijk heeft 40 procent van de studenten last van zeer grote stress, in Rotterdam is dat 32 procent. Dat scheelt 8 procentpunt, een fors verschil. Studieadviseur Dini Leentvaar van de RSM vermoedt dat Rotterdammers simpelweg praktischer zijn en gewoon aan de slag gaan. Die instelling lijken ze ook te hebben bij het oplossen van studieproblemen, want Rotterdammers gaan minder snel naar een studieadviseur, decaan of psycholoog (14 procent tegenover 18 procent landelijk). Iets vaker kloppen ze aan bij medestudenten, vrienden en ouders voor mentale steun (34 tegenover 32 procent landelijk). Studieadviseur

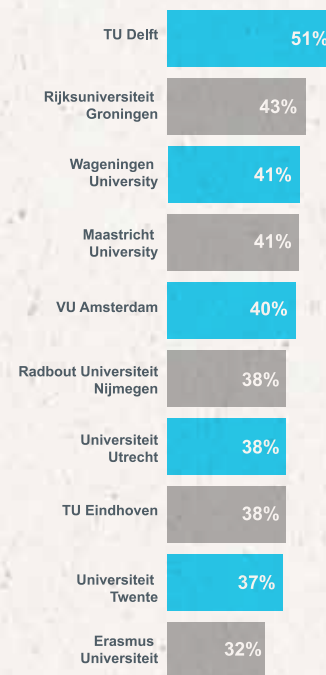
seur Judith van den Berg van de sociale faculteit onderschrijft dit. "Vaak vragen studenten pas om hulp als het water hen aan de lippen staat." Haar collega-studieadviseurs, Christien Dubbeldam van de Erasmus School of Law en Dini Leentvaar, denken juist dat meer studenten bij hen langskomen dan de cijfers zeggen. Dat komt bij de ESL en de RSM door het bindend studieadvies, en bij bedrijfskunde ook door de harde knip die afgelopen september is ingevoerd. Zij denken dat de Erasmusstudent hen vaker zal opzoeken als per september 2012 de langstudeerdersboete, de harde knip, en de afschaffing van de basisbeurs in de master ingaat. De studieadviseurs merken dat studenten hiermee bezig zijn en verwachten dat de financiële prikkels van het kabinet hen tot studeren zal dwingen. Hierop inhakend zegt het onderzoek dat 4,5 procent van de Rotterdamse studenten geen master of vervolgopleiding gaat doen door de langstudeerboete. Landelijk is dit 8 procent. Kanttekening: of alleen bachelor- of masterstudenten die (mogelijk) met de langstudeerdersboete te maken krijgen de vraag hebben beantwoord, is niet duidelijk.

Druk is hoger bij buitenlandse studenten (zie figuur 3)

Een hoog stressniveau is ook te zien bij buitenlandse studenten van de EUR – met name van buiten de Europese Unie. Ook hebben zij vaak het gevoel dat ze hun studie niet aankunnen: 53 procent van de niet-EU-studenten heeft hier last van, tegenover 43 procent EU-studenten en 37 procent van de Nederlandse studenten (deze trend is ook landelijk te zien). Dit is te verklaren doordat studenten van buiten de EU het instellingscollegegeld betalen, en daardoor meer druk voelen om te presteren, aldus de studieadviseur Leentvaar.

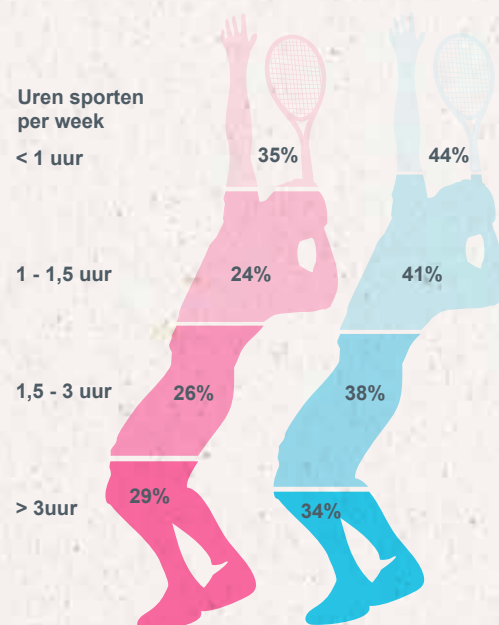
Over het onderzoek

440 studenten van de Erasmus Universiteit hebben meegedaan aan het onderzoek, en 3353 universitaire studenten in totaal. Zowel de Rotterdamse, als de landelijke steekproef is representatief naar studierichting. Qua man-vrouwverhouding is het landelijk gezien ook representatief, maar op de EUR hebben relatief gezien meer vrouwen dan mannen meegedaan.

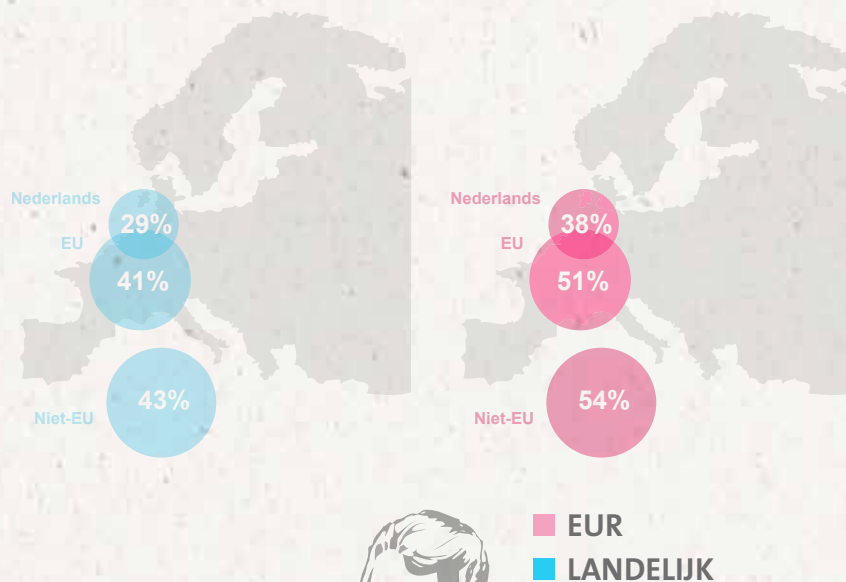
Figuur 1
Op welke universiteit hebben de meeste studenten wel eens last van zeer grote studiestress

WEES NIET LUI Stress uit zich bij EUR-studenten vooral in piekeren, slecht slapen en faalangst (zie figuur 5). Dit kun je voorkomen door behalve studeren, veel andere dingen te doen, zoals een bijbaan nemen, bestuurs- of commissiewerk, sporten, uitgaan of vrijwilligerswerk. Grote kans dat je dan minder last hebt van veel stress en bijna nooit denkt dat je je studie niet aankan (zie figuren 2, 4 en 6). Opmerkelijk veel Rotterdamse studenten (18 tegenover 11 procent landelijk) hebben een bijbaan van 15 uur per week of meer. Dat verbaast de studieadviseurs niet, want ze zien veel actieve studenten voorbijkomen. Gek genoeg hebben studenten met een kleine bijbaan (minder dan 5 uur per week) meer last van stress dan studenten met een flinke bijbaan (meer dan 20 uur per week). Dat actieve studenten minder stress ervaren, kan twee redenen hebben volgens de studieadviseurs. Enerzijds kunnen dit studenten zijn die gemotiveerd zijn, goed kunnen plannen en een goed stel hersens hebben. Aan de andere kant kunnen de

Figuur 2
Stress & sporten: Percentage studenten dat wel eens last heeft van zeer grote stress in verhouding met aantal uren sporten per week

Figuur 3
Stressgehalte uitgesplitst naar nationaliteit

Figuur 4
Stress & bijbaan: Percentage studenten dat wel eens last heeft van zeer grote stress in vergelijking met het aantal uren werken per week

RELAX

Pim van Wingerden (19)
eerstejaars bedrijfskunde

“Mijn quad trekt op van nul naar honderd in vier seconden, dat is vergelijkbaar met een Porsche of een Ferrari. Het is heerlijk om na een dag op de campus de snelweg op te gaan om naar Barendrecht te racen. Het leegt mijn hoofd, want ik denk op dat moment alleen aan de quad en aan de weg. Ik rijd al sinds mijn achtste en ik vind het mooi om iets te hebben wat bijna niemand heeft. Ik wil ermee gezien worden. Dat gebeurt ook volop als ik 's zomers over de Coolsingel rijd. Wel ben ik een mooiweerrijder. In de winter met al die nattigheid blijft m'n quad lekker binnen.”

‘Vaak vragen studenten pas om hulp als het water hen aan de lippen staat’

actieveelingen zó opgaan in alle nevenactiviteiten dat ze zich niet meer bekommeren om hun studie, ook al loopt die niet zo lekker. Christien Dubbeldam wil maar zeggen dat het niet automatisch betekent dat het goed gaat met de studie als iemand zich er niet druk om maakt. “Voor de faculteit is zo’n instelling nadelig, want als de student langer over z’n studie doet, is dat slecht voor de rendementen. Iets dat toch al een probleem is bij rechten.”

Judith van den Berg van de sociale faculteit drukt haar studenten soms op het hart om vooral iets naast de studie te doen. “Als de studie niet lekker loopt, hebben ze de neiging om nóg harder te studeren, ook al draaien ze al weken van veertig uur. Ik geef ook tips hoe ze hun studietijd efficiënter kunnen indelen.”

Dini Leentvaar van de RSM wil juist de andere kant benadrukken: wie weinig onderneemt, zal meer moeite hebben om zich uit die luie stoel te hijsen. “Ik hoor geregeld dat studenten moeite hebben om zichzelf te motiveren de boeken in te duiken. Wie al een ritme heeft door een bijbaan, zal de studie makkelijker kunnen inplannen.” Ze ziet bovendien dat RSM-studenten, die over het algemeen behoorlijk actief zijn in commissies en met eigen ondernemingen, zich aan elkaar spiegelen, en dat werkt motiverend.

NOMINAAL, MAAR TOCH STRESS

Uit het onderzoek blijkt verder dat wie minder dan een half jaar studievertraging heeft, bijna net zo vaak stress heeft (31 procent) als wie een half jaar tot een jaar vertraging heeft (33 procent), en zelfs meer dan iemand die één tot twee jaar vertraagd is (28 procent). In lijn hiermee zegt 68 procent van de EUR-studenten met weinig vertraging ‘af en toe’ het gevoel te hebben dat zij hun studie niet aankunnen. Interessante gegevens, vonden ook de studieadviseurs. Zij herkennen hierin de perfectionistische student die nominaal loopt, maar zich meteen druk maakt om een onvoldoende voor een tentamen. “Deze mensen leggen de lat heel hoog, waardoor ze eerder in de stress schieten als het niet volgens plan loopt”, geeft Dubbeldam als voorbeeld.

MANNEN ZIJN CHILL Het verschil in seks kan moeilijk over het hoofd worden gezien in het onderzoek. Het is voor vrouwen misschien moeilijk toe te geven, maar ze hebben toch bijna twee keer zoveel (39 procent) last van stress als hun mannelijke collega-studenten (22 procent). Ook zegt 70 procent van de mannelijke EUR-studenten, tegenover 54 procent vrouwelijke, vrijwel nooit het gevoel te hebben hun studie niet aan te kunnen. Een troost voor de vrouwen: ze zijn nog altijd minder vaak gestrest dan vrouwen in andere universiteitssteden. Leentvaar en Van den Berg denken dat vrouwen gevoeliger zijn voor stress dan mannen. “In het algemeen zijn vrouwen eerder volwassen en nemen daardoor hun studie serieuzer. Terwijl mannen achteroverleunen en denken dat het allemaal wel goedkomt”, aldus Leentvaar. Collega Dubbeldam vermoedt dat vrouwen eerder toegeven dat zij last hebben van stress, maar dat ziet zij niet terug in de praktijk. Zij schat dat ongeveer evenveel mannen als vrouwen aankloppen bij de studieadviseurs van de rechtenfaculteit.

In werkelijkheid zouden de sekseverschillen op de Erasmus Universiteit nog groter kunnen zijn, omdat meer vrouwen dan mannen aan het onderzoek meededen, terwijl de Erasmus Universiteit meer mannen heeft. En daarom kan verondersteld worden dat in werkelijkheid het Rotterdamse stresscijfer lager ligt en nog verder afwijkt van de overige universiteitssteden (zie figuur 1).

FACULTEITEN Zou het door de vele vrouwen bij de sociale faculteit en de Erasmus School of History, Culture & Communication komen dat ongeveer de helft van de studenten daar het gevoel heeft hun studie niet aan te kunnen (zie figuur 7)? Bij de andere faculteiten (rechten, Erasmus MC, economie en RSM) zegt gemiddeld 36 procent hun studie af en toe, of vaker niet aan te kunnen. ESHCC en FSW scoren bovendien iets hoger dan de overige faculteiten op zeer hoge stress. Van den Berg noemt het vrouwenoverschot bij de FSW een mogelijke verklaring voor het hogere stressgehalte, maar herkent dit zelf niet. “Studenten zijn nu niet gestreter in vergelijking met voorgaande jaren, toen *Nominaal* = *Normaal* nog niet was ingevoerd.”

RELAX

Cyril Renaud (26)

masterstudent Supply Chain Management, volleybalt bij Alcazar

“Volleybal zit in mijn genen; gekregen van mijn vader. Het betekent voor mij ontspanning, gezelligheid en je blijft erdoor in vorm. Een week na mijn komst in Rotterdam werd ik lid van volleybalvereniging Alcazar. Ik speel al twintig jaar en het is fijn om na een dag hard studeren met de jongens te trainen of in de auto te stappen naar een wedstrijd. Het herenteam is een gezellige groep, we maken veel lol samen. Dat ik de enige international ben, maakt niets uit. Het leuke aan deze sport is het teamgevoel. Je moet in het veld goed coördineren en samenwerken, anders wordt het niets.”

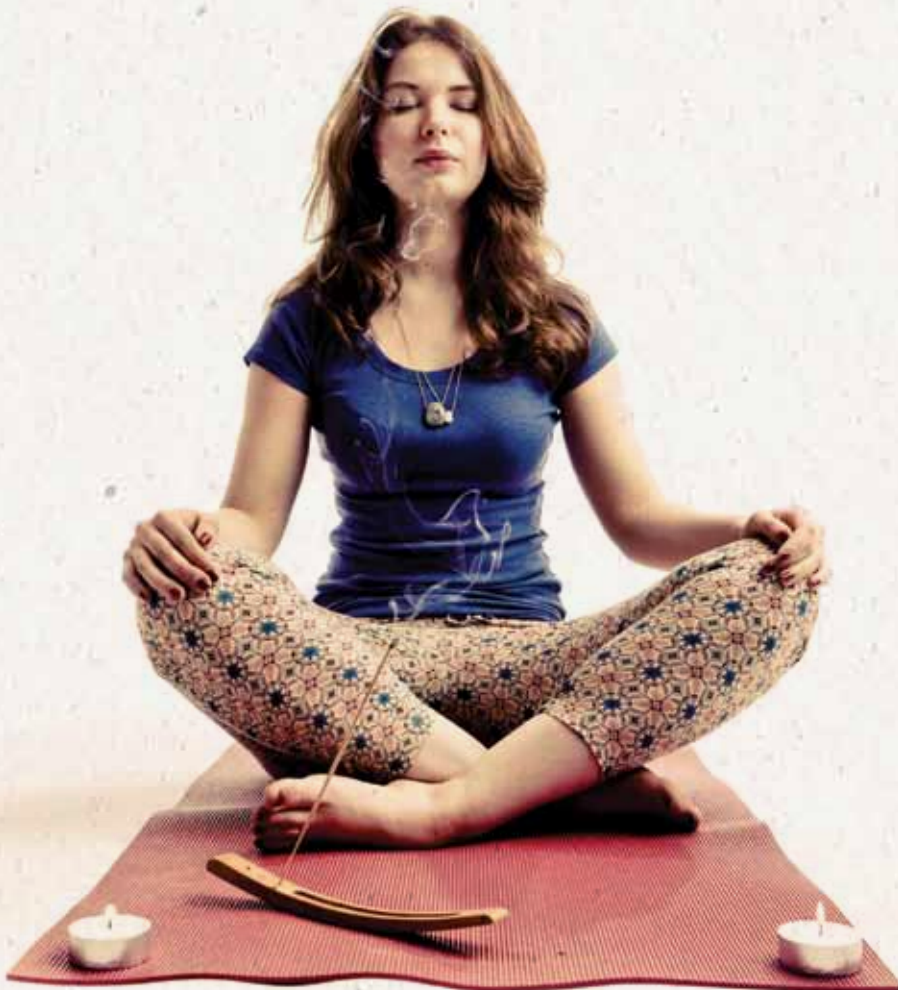

RELAX

Grete Simkuté (20)

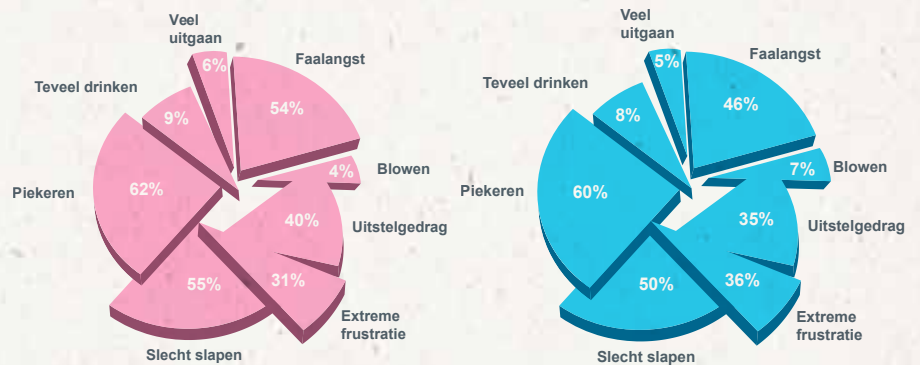
tweedejaars IBCoM

“Na een tentamen of een ingeleverde *paper* maakte ik me druk over of het goed was gegaan en wat voor cijfer ik zou krijgen. Dat dit nergens goed voor is, leerde ik in de meditatie-cursus die ik begin van dit collegejaar volgde. Ik kan me beter richten op het ‘nu’, want daar kan ik invloed op uitoefenen. Nu is er een beetje de klad in gekomen, maar ik mediteerde vaak na een dag studie. In die tien minuten richtte ik mijn aandacht op mijn ademhaling, waardoor andere gedachten, zorgen of onzekerheden even naar de achtergrond verdwenen. Dat viel niet mee, want je hoofd is vol door alle prikkels die je op een dag krijgt. Als het rustig is in je hoofd, kun je heldere doelen stellen en daar naartoe werken. Het voordeel hiervan is dat je geen dingen meer uitstelt. Meditatie heeft me in die zin daadkrachtiger gemaakt: ik doe meteen wat ik kan doen, wat wel zo prettig is met studeren. Daarom wil ik echt weer beginnen met mediteren; geen smoesjes meer.”

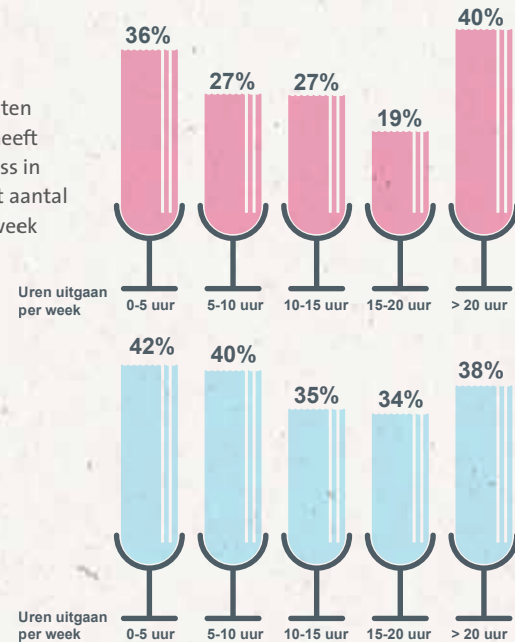

■ EUR
■ LANDELIJK

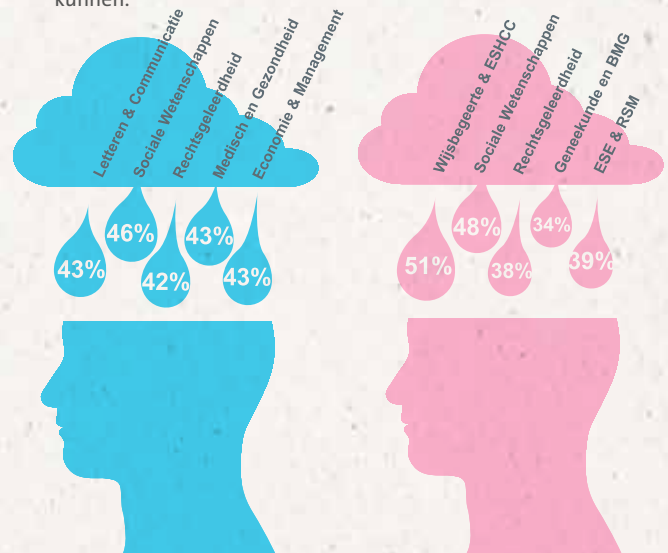
Figuur 5
Hoe uit stress zich bij studenten

Figuur 6
Stress & uitgaan:
Percentage studenten
dat wel eens last heeft
van zeer grote stress in
verhouding tot het aantal
uren uitgaan per week

Figuur 7
Percentage studenten dat het gevoel heeft de studie niet aan te kunnen:

Studeren in het buitenland: goedkoop of duurkoop?

De langstudeerboete voor trage studenten en het hoge instellingscollegegeld voor een tweede bachelor of master zorgen ervoor dat een studie in Nederland flink in de papieren kan lopen. Sommige Europese landen vragen helemaal geen collegegeld, of maar enkele honderden euro's per jaar. Is dat een goed motief om in het buitenland te gaan studeren? En is goedkoop onderwijs ook goed onderwijs?

tekst Marie-Louise Schonewille (HOP)
fotografie Ronald van den Heerik,
 Uppsala University en Université de Genève

Carola van Dam* (25) zag de bui vorig jaar al hangen. Na haar propedeuse in het hbo, een driejarige bachelor antropologie aan de Universiteit van Amsterdam en een onafgemaakte master beseftte ze dat een studie in Nederland een dure grap zou worden. Ze besloot de uitkomst van het politieke debat niet af te wachten, en vertrok naar Antwerpen om daar aan een master cultuurmanagement te beginnen, inclusief een voorbereidingsprogramma. "Ik had er goede verhalen over gehoord. In België geldt de langstudeerboete niet en betaal je maar zo'n zeshonderd euro collegegeld per jaar. De twee jaar die ik nu in Vlaanderen studeer zijn samen goedkoper dan een jaar in Nederland, zelfs zonder de boete of het hoge instellingscollegegeld."

GOEDE ACHTERGROND België, Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland, Frankrijk en de Scandinavische landen vragen geen collegegeld of in elk geval minder dan de ongeveer 1.800 euro die een student in Nederland betaalt. Maar zitten deze landen wel op Nederlandse studenten te wachten? "Zolang de juiste mensen op de juiste plek terecht-

komen", heeft An van Soest, communicatiemedewerker van de KU Leuven, er geen moeite mee. Vorig jaar zei een groep Vlaamse universiteiten nog bang te zijn voor een 'invasie van Hollanders', maar vooralsnog zijn Nederlanders welkom bij de zuiderburen. En elders in Europa is dat niet anders, zo lijkt het tijdens de Masterbeurs begin februari in de Utrechtse Jaarbeurs. Universiteiten uit vijftien verschillende Europese landen vulden de beursvloer. Christiane Kienle, studieadviseur van de Universiteit van Keulen, ziet geen problemen. "Wij zijn geïnteresseerd in het vormen van jonge talentvolle mensen. Nederlanders hebben vaak een goede achtergrond, bijvoorbeeld op het gebied van natural sciences."

RECHTBREIEN Gratis of goedkoop onderwijs in het buitenland is natuurlijk prettig, maar is het niveau ook goed en is het studentenleven er inspirerend en leuk? Nynke Salverda (26) koos na een jaar hbo-journalistiek en een bachelor aan het university college van de Universiteit van Maastricht voor een gratis masteropleiding *Peace and Conflict Studies* aan de Uppsala Universiteit in Zweden. Ze is zeer tevreden over wat ze daar aantroft. "We waren veel bezig met recente debatten in mijn vakgebied en de docenten betrokken ons volop bij hun onderzoek. Daarbij komt dat het onderwijs ook wat kleinschaliger georganiseerd was en dat het contact met de professoren heel informeel was. Ik kon de hoogle- raar gewoon bij zijn voornaam noemen, dat vond ik heel prettig." Er wordt van studenten in Zweden wel veel zelf- standigheid verwacht: ze moeten veel zelf lezen en hebben minder contacturen. Daarnaast wijst ze erop dat je als buitenlandse student in een vaak zeer diverse internationale groep terecht komt: "De grote niveaunderschillen moesten in het begin wel een beetje worden rechtgebreid." Toch noemt ze het onderwijs "minimaal net zo goed als in Nederland, zeker aan de universiteiten in de grote Zweedse steden". Laura Boonstoppel (25) volgt een tweejarige mas-

Collegegeld vergeleken

► LAND

► COLLEGEgeld PER JAAR

België	ongeveer 600 euro
Duitsland	Geen, in vier deelstaten 1000 euro
Frankrijk	gemiddeld 300 euro
Noorwegen	geen
Zweden	geen
Finland	geen
Denemarken	geen
Zwitserland	800 tot 1800 euro
Oostenrijk	ongeveer 800 euro
Italië	gemiddeld 900 euro
Spanje	250 tot 1300 euro
Verenigd Koninkrijk	gemiddeld 11.000 euro
Schotland	geen
Nederland	1800 euro

Bronnen: Nuffic, SUM, NOS

| De wandelgangen van de universiteit van Genève

teropleiding economie in Genève. Kosten: ongeveer 800 euro collegegeld per jaar. De opleiding is niet te vergelijken met de bachelor economie die ze aan de VU volgde. “We studeren veel harder, van ’s ochtends vroeg – de colleges beginnen om acht uur – tot ’s avonds laat. Ik moet ook meer doen om een vak te halen. Het niveau van de lesstof en van mijn medestudenten is hoog. De docenten zijn niet beter of slechter, maar wel meer de baas in de klas. Ik volg zo’n dertig uur hoor- en werkcolleges in de week. Of je van deze manier van werken slimmere studenten krijgt, weet ik niet. Maar ik weet wel dat de helft van mijn oude studiegenoten hier niet aan zou beginnen. Ik vind het oké, ik heb hiervoor gekozen, juist vanwege de uitdaging. Anderen zou ik het zeker aanraden, je gaat er absoluut niet op achteruit. Maar je moet wel weten waar je aan begint. Wil je relaxter studeren, dan kun je beter een andere stad, of waarschijnlijk een ander land, kiezen.” Het Vlaamse onderwijs is aardig vergelijkbaar met het Nederlandse, vindt Carola van Dam op haar beurt. “Voordat ik vertrok heb ik het oordeel van de Nederlands Vlaamse Accreditatie Organisatie over mijn studie gelezen, zodat ik wist wat ik kon verwachten. Er stonden geen dingen in die me tegen de borst stuitten. Er zijn inderdaad kwaliteitsverschillen per vak, net als in Nederland.” De Vlaamse studenten zijn naar haar smaak wel erg volgzzaam. “Een bepaald hoorcollege is echt rampzalig slecht. Gelukkig kun je het ook thuis online volgen, maar toch zit die zaal helemaal vol. De Belgische student is misschien wat braver, die komt altijd opdagen.”

UITGAAN ALS WERKENDE MENSEN

Ronduit positief is ze over de gewoonte van Vlaamse studenten om studiegroepjes te vormen. “Ik kende dat van een uitwisseling in de Verenigde Staten en dat gebeurt hier ook veel, terwijl ik dat in Nederland nooit heb meegemaakt. Studenten helpen elkaar echt. Als er hier op Facebook een vraag wordt gesteld komen er veel reacties.”

Dat sluit aan bij een ander aspect dat haar bevalt: het campusgevoel. “Als er iets te doen is, staat de hele campus op stelten. Studieverenigingen werken samen, er worden activiteiten georganiseerd, bij de eerste dag stond het hele terrein vol met kramen, inclusief tap. Het geeft een gevoel van saamhorigheid. Dat heb je in Amsterdam en in Maastricht gewoon niet”, zegt ze.

Laura Boonstoppels ervaringen met het studentenleven in Genève zijn tegenovergesteld: “Omdat de kamers hier zo duur zijn, wonen veel studenten nog thuis en hebben ze daar ook hun vrienden. Er zijn geen studentenverenigingen en de studieverenigingen zijn veel minder actief. In Amsterdam deed je je studie er zo’n beetje naast, maar dat kan hier niet. Stappen op dinsdagavond is er echt niet bij. Als we uitgaan is dat op vrijdag- of zaterdagavond, alsof we werkende mensen zijn. Maar als ik hier een medestudent vraag: wat heb je dit weekend gedaan, dan kan ik rustig het antwoord krijgen: wat bedoel je, gestudeerd natuurlijk.” >>

BOUWVAKKER VAN DE MAAND

‘Er lopen veel meisjes langs’

“Het liefst rijd ik op de shovel; het is mooi om groot materieel te tillen en te vervoeren. Vroeger droomde ik daar al van, ik had ook zo’n speelgoedshovel. Met mijn collega’s zit ik altijd te geinen, dat begint al ’s ochtends vroeg op weg naar het werk ergens in Nederland. Al liggen we dan ook vaak nog te pitten. Om aan het werk te zijn op de universiteit heeft een groot voordeel: er komen veel meisjes voorbij. Jammer dat het nog geen zomer is, want dan zouden ze rokjes dragen in plaats van dikke jassen.” **LJ (foto: RvdH)**

Functie: Shovel- en pompmachinist (vult de boorpalen met beton).
Wie: Matthieu Teeuwen (26) uit het Noord-Hollandse Zwaag
Bedrijf: Vroom Funderingstechnieken (al zeven jaar)
Project: Fundering maken voor de bouw van het studentenpaviljoen
Werkdag: 7.00 – 16.00 uur (maar we vertrekken al 05.00 uur van huis)
Lunch: Ik maak tosti’s en boterhammen met smeerworst
Radiozender: 538, want die is overal goed te ontvangen

| Terras in Antwerpen

| Campus van de universiteit van Uppsala

Toch van plan veel geld uit te geven?

Eén voordeel aan de kostenverhogingen in het Nederlandse onderwijs: de verschillen met internationaal vooraanstaande opleidingen zijn niet meer zo groot als voorheen. Daardoor komt een internationale topopleiding financieel eerder binnen bereik.

Een managementmaster tegen instellingscollegegeld kost aan de Erasmus Universiteit bijna 15 duizend euro. Paul Boot (26) koos uit carrièreoverwegingen voor een master in management aan de Ecole Supérieure de Commerce de Paris (ESCP), een prestigieus en zeer selectief programma, waarvan de kosten op dit moment 11.500 euro per jaar bedragen. "Aan de Roosevelt Academy in Middelburg had ik een major Humanities gedaan. Om in de zakenwereld terecht te komen, moest ik een businessmaster doen. Hoewel het collegegeld van ESCP hoog is en het leven in Parijs duur, weet je dat je de investering met zo'n prestigieuze opleiding wel terug zult verdienen. Verder leer je er een tweede of derde taal en kun je bij het zoeken van een baan of stage gebruikmaken van het enorme alumninetwerk van ESCP." In academisch opzicht was de opleiding in zijn ogen minder uitdagend dan de Roosevelt Academy. "Het onderwijs in Frankrijk is meer topdown, je praat je docent goed na en dan krijg je een hoog cijfer. Bedrijfskunde is sowieso minder wetenschappelijk; je leert veel in de praktijk met stages en dergelijke. ESCP zorgt er vooral voor dat je een baan krijgt."

OP KOT Het leven in Zweden en in Zwitserland heeft de naam duur te zijn. Nynke Salverda: "Boodschappen en uitgaan zijn in Zweden net wat duurder dan in Nederland – en dat geldt uiteraard helemaal voor alcohol. Maar de huren zijn ongeveer gelijk." Laura Boonstoppel: "Iedereen verwacht altijd dat Zwitserland duur is, en dat is ook zo. Mijn huur, 450 euro, valt nu nog wel mee, maar je krijgt er wel minder voor dan in Nederland. In mijn vorige huis deelde ik de keuken met honderdvijftig anderen. Voor boodschappen tel je al snel het dubbele neer, en ook voor het uitgaan moet je denken aan Londense prijzen. In Amsterdam kon ik nog wel twee keer per week uit eten, maar dat kan hier echt niet."

De verschillen tussen Nederland en België zijn minder groot. Carola van Dam vond zonder problemen een betaalbaar 'kot'. "Ik kon dat regelen via iemand die hier al woonde. Ik deel met een vriendin een appartement met dakterras in het centrum en ik betaal ongeveer 300 euro. De vraag is hier minder groot dan het aanbod, dus de prijzen zijn laag."

OP WAARDE SCHATTEN Of je nu zwaar geïnvesteerd hebt of niet, je wilt als student natuurlijk geen diploma waar je niets aan hebt. Met een buitenlandse studie is dat risico net wat groter, blijkt uit het tweejaarlijkse onderzoek van NEWS, de organisatie voor Nederlandse studenten die in het buitenland (willen) studeren. Nederlandse werkgevers weten een buitenlands diploma niet altijd op waarde te schatten.

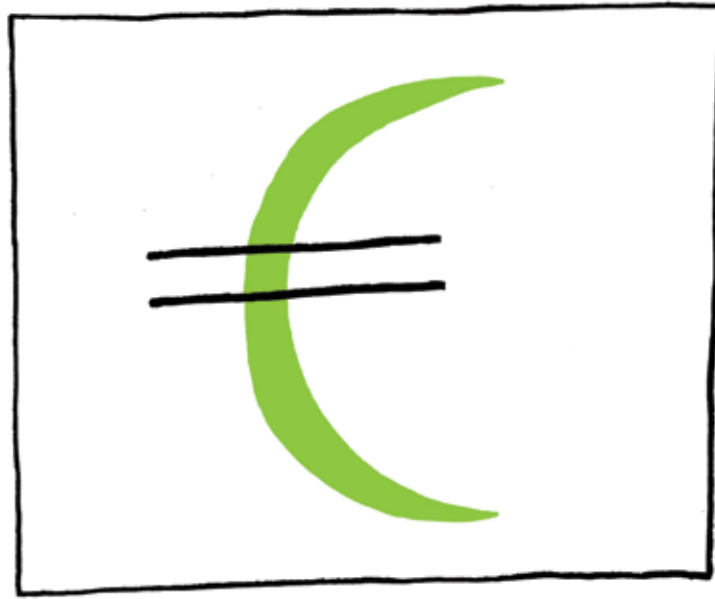
NEWS-voorzitter Bas van Schaik geeft het voorbeeld van iemand die in het prestigieuze Oxford promoveerde, in Nederland solliciteerde bij een grote bank en daar in een trainee klasje belandde. Niet bepaald de functie waarop hij gehoopt had. Van

Schaik denkt het wel te begrijpen: "In Nederland geldt: een universiteit is een universiteit. Er wordt nauwelijks gekeken wáár je hebt gestudeerd en de kwaliteitsverschillen zijn ook lang niet zo groot als elders. In het buitenland heet een instelling die wij hier hogeschool noemen, vaak ook universiteit, en dus doet het er veel meer toe waar je gestudeerd hebt".

Een andere reden waarom studenten bij terugkomst in Nederland langer dan ze lief is moeten zoeken naar een baan, is dat ze er een beetje 'uit' zijn geweest: "Als je bent weggeweest, heb je minder zicht op de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Welke banen in mijn vakgebied zijn nu bijvoorbeeld populair?" Maar Van Schaik benadrukt ook de positieve kant: "Het feit dat je buitenlandervaring hebt wordt wel gewaardeerd, dat is de laatste tien jaar ten goede veranderd".

Bijna alle Nederlandse studenten keren na hun buitenlandavontuur terug naar huis, blijkt uit hetzelfde onderzoek. Laura Boonstoppel weet nog niet waar ze na haar master in Genève terecht komt. Maar ze heeft goede hoop dat haar buitenlandse studie zal helpen bij de banenjacht. De stage die ze onlangs liep bij de Verenigde Naties in Bangkok had ze met een Nederlandse master economie niet binnengesleept, denkt ze. "Nederland is het enige land waar econometrie een apart vakgebied is dat niet binnen economie valt. Mijn medestagiairs hadden ook allemaal een sterkere kwantitatieve achtergrond. Ik heb het idee dat mijn voormalige studiegenoten in Nederland moeite hebben met het vinden van een baan, terwijl degenen die vorig jaar in Genève afstudeerden allemaal vrij snel iets vonden."

** De naam Carola van Dam is op verzoek van de geïnterviewde gefingeerd.*

Islamitisch bankieren is in opkomst: It's just business

Wat is islamitisch bankieren eigenlijk, waar wordt het gedaan en wat zijn de voor- en nadelen? En wat doet de Erasmus Universiteit ermee?

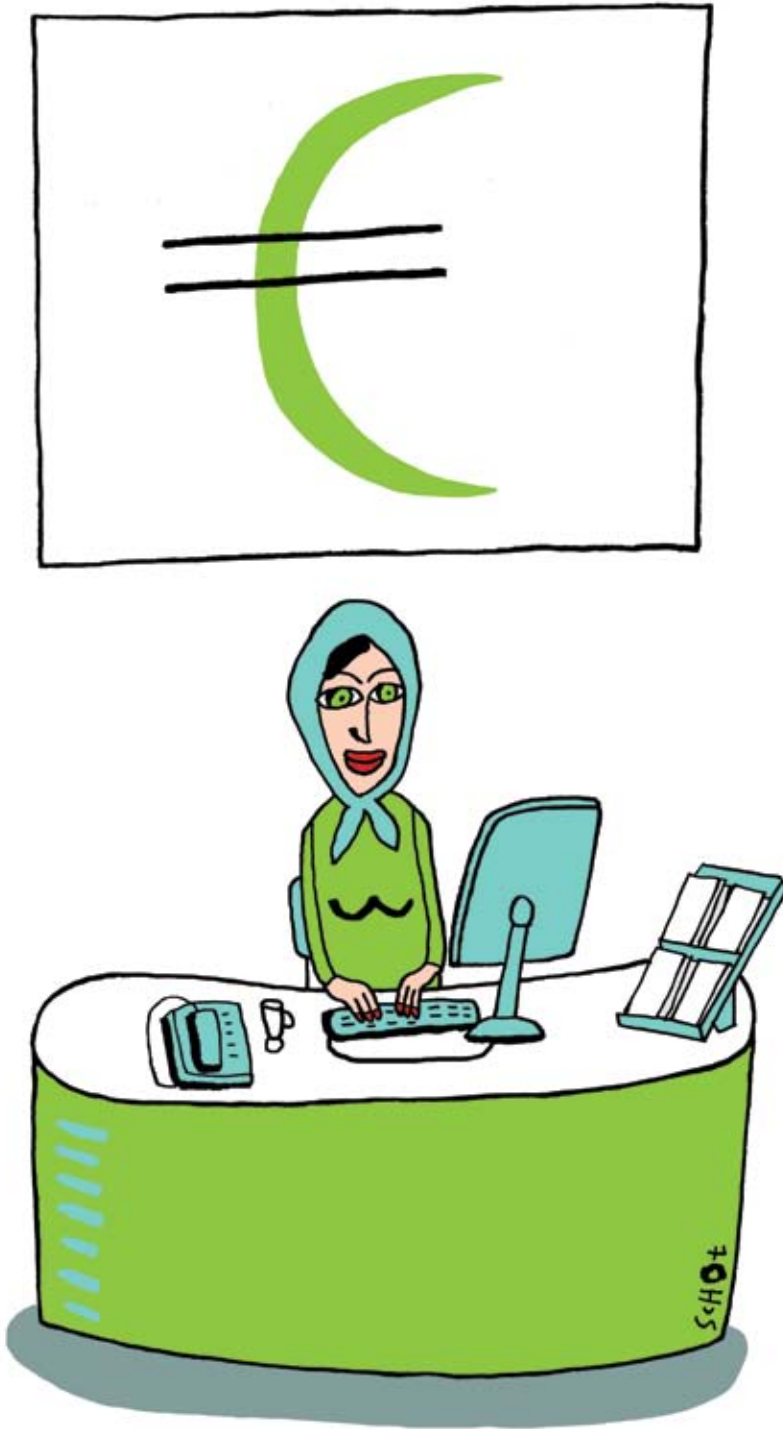
tekst Thessa Lageman illustratie Bas van der Schot

Hoe werkt het?

- **Renteverbod:** Dit belangrijkste principe wordt in de Koran expliciet genoemd, al bestaat er een verschil van interpretatie of de term *riba* (Arabisch voor rente) slechts woekerrente of alle vormen van rente omvat. Een groot deel van de moslims gaat van de laatste interpretatie uit. In plaats van rente delen bank en klant of investeerder winst en verlies. Wie bijvoorbeeld een spaarrekening of beleggingsrekening opent, ontvangt geen rente maar deelt in de winst (of incasseert mede het verlies). Hypotheekrente bestaat dus ook niet. De bank koopt een huis en verkoopt het met winstopslag door aan de koper, die daarna in termijnen aflost. De hoogte van de opslag wordt eenmalig bepaald en verandert daarna niet meer. Hoewel dit in de praktijk lijkt op de hypotheek zoals wij die kennen, is vooral de gedachte erachter van belang: het is geen financiële transactie maar een economische.
- **Verbod op de exploitatie van onzekerheid en op gokken:** speculaties, derivatenhandel, ingewikkelde beleggingsportefeuilles, hedgefonds etc. zijn dus niet toegestaan. Beleggen in aandelen en investeren in projecten kan dus wel.
- **Onderpand:** iedere financiële transactie moet een link hebben met reële activa: zoals een huis, in ieder geval geen gebakken lucht. Goud, zilver, en platinum mogen ook niet.
- **Duurzaamheid:** net als banken zoals ASN en Triodos investeert men niet in wapenindustrie of in bedrijven die het milieu vervuilen of het niet zo nauw nemen met mensen- en dierenrechten of arbeidsomstandigheden. Daarnaast geldt: geen investeringen in onislamitische zaken als alcohol, casino's, varkensvlees en pornografie.

Volgens het *Global Islamic Finance Report 2011* heeft de islamitische financiële industrie mondiaal een waarde van 1,13 triljoen dollar. Klinkt veel, maar is slechts een schijntje vergeleken met het bedrag wat met de totale financiële sector is gemoeid. De groei van islamitisch bankieren is wellicht indrukwekkender: jaarlijks wereldwijd 10 procent – maar niet in Nederland. “De politiek is er niet rijp voor”, zegt Jaap Spronk, hoogleraar Financial management sciences, Academic Dean van de MBA Programmes bij de RSM en een van de weinige experts op het gebied van islamitisch financieren aan de EUR.

Op de Erasmus Universiteit wordt zo nu en dan aandacht aan het onderwerp besteed: zo was er in februari het seminar ‘Islamic Development Finance’ op het International Institute for Social Studies (ISS) in Den Haag, en later die maand een lezing over het onderwerp bij de RSM door Chassan Chammas, een Libanese promovendus. In Libanon en Saoedi-Arabië bestaat ook – in samenwerking >>

met de RSM – een executive master Islamic Financial Management.

Op de EUR kun je echter geen vakken over het onderwerp volgen, hoewel er misschien wel een klein keuzevak in de master financial management komt. Een volledige master islamitisch bankieren zit er voorlopig niet in in Rotterdam – zolang de banken deze vorm van bankieren niet aanbieden in Nederland, zegt Spronk.

Student van de master Financial economic finance aan de Erasmus School of Economics Saïd Idouhemmane zou wel interesse hebben in zo'n master. Hij denkt dat er zeker meer belangstelling voor zou zijn, ook vanuit het Midden-Oosten. Idouhemmane, die ook medewerker financiële zaken bij de economiefaculteit is, volgt de ontwikkelingen op het gebied van

islamitisch financieren op de voet. Met een vriend is hij bezig de website *islamic-finance.nl* op te zetten, want een helder overzicht met het laatste nieuws ontbreekt in Nederland. Doordat er hier geen mogelijkheden zijn voor islamitisch financieren loopt Nederland investeringsprojecten mis, meent hij: "In Engeland waar de wet veranderd is en islamitisch financieren wel mogelijk is, wordt meer geld gepompt door bedrijven uit het Midden-Oosten."

NIET BETER, WEL ANDERS Voorstanders van islamitisch financieren benadrukken dat de financiële crisis nooit had kunnen ontstaan als er alleen via de islamitische principes met geld omgegaan was, vooral omdat exploitatie van onzekerheid er niet toegestaan is. Conventionele banken zouden

daarvan kunnen leren. Het is de vraag of ze dat willen, zegt Idouhemmane. "Het is niet gemakkelijk om te zeggen: je mag geen rente vragen. Het is een totaal ander systeem. Meer gebaseerd op relaties." Een lastig punt is dat er geen eensgezindheid bestaat over wat islamitisch financieren is: er bestaat geen standaard die alle islamitische financiële

'Het gaat niet om de godsdienst, maar om de waarden'

instellingen gebruiken. Islamitisch financieren is namelijk gebaseerd op de sharia: het islamitisch recht, dat weer gebaseerd is op de Koran en andere islamitische teksten; en de vier grootste islamitische rechtsscholen houden er verschillende interpretaties op na. Een shariaraad – een raad van geleerden die elke islamitische bank heeft om te toetsen of de financiële producten voldoen aan de sharia – in bijvoorbeeld Qatar doet het daarom anders dan in Maleisië. "Het is belangrijk dat er meer standaarden en richtlijnen komen", vindt Idouhemmane. Islamitisch financieren is echter nog maar een betrekkelijk recent fenomeen: in 1963 werd de eerste islamitische bank opgericht, de Misr Ghamr Bank in Egypte.

Islamitisch bankieren is niet beter of slechter, maar wel heel anders, concludeert promovendus Chassan Chammas in zijn lezing. Zijn onderzoek 'Measuring the effect of Islamic finance constraints on portfolio concentration' doet hij vanuit Beiroet, naast zijn baan als consultant bij de islamitische Blom Development Bank aldaar. "Het is een alternatieve methode, maar het resultaat is hetzelfde." Wel is het ingewikkelder dan de conventionele methoden, legt hij uit. Als een bank een groot geldbedrag binnenkrijgt, moet er heel goed bekeken worden waar het geld geïnvesteerd kan worden, zodat het niet indruist tegen de islamitische principes. Er moet dus veel geïnvesteerd worden in expertise. De regels moeten voor de volle honderd procent gevolgd worden, want als er een fout wordt gemaakt, gaat de hele opbrengst naar liefdadigheid. Chammas: "Maar islamitische bankiers zijn voor de rest echte zakenmannen; ze maken goede winsten."

HALAL-HYPOTHEEK Saïd Idouhemmane

ziet om zich heen dat hij niet de enige moslim is met interesse in het onderwerp. Hijzelf heeft vanwege het renteverbod enkel een betaalrekening, anderen maken de rente van hun spaarrekening direct over naar een goed doel. Zo doen ze dat ook bij studentenvereniging *Iqra*, waarvoor Idouhemmane de financiën doet. "We hebben een bankrekening bij de Triodosbank. Die komt heel dicht bij de islamitische waarden – op de rente na."

Een belangrijker punt voor veel vrome moslims is dat ze graag een huis zouden kopen, maar geen reguliere hypotheek willen afsluiten, omdat de hypotheekrenteaftrek tegen het renteverbod ingaat. De halal-hypotheek – een constructie waardoor moslims hetzelfde financiële voordeel krijgen – bestaat niet in Nederland, in Engeland bijvoorbeeld wel. Jammer dat dat nog niet kan, vindt Idouhemmane, want: "Huizenbezitters voelen zich ergens meer thuis dan huurders, en voelen zich meer verantwoordelijk voor hun buurt."

ETHISCHE ALTERNATIEVEN Het ministerie van Financiën onderzocht in 2007 hoe de markt voor islamitisch bankieren in Nederland tot ontwikkeling gebracht kan worden. Ongeveer 200.000 van de één miljoen moslims in Nederland zouden er interesse in hebben. In 2008 hebben De Nederlandse Bank en de Autoriteit Financiële Markten een

Spronk. "Banken die een islamitisch loket beginnen, zullen er ongetwijfeld extra inkomsten door krijgen. Meer risico's zijn er in ieder geval niet." Een woordvoerder van de Rabobank laat weten: "Wij volgen het wel en zullen er eventueel op inspringen mocht dat nodig zijn." Adviesbureau Loyens & Loeff zegt met hun *Islamic Finance Team* 'het enige geïntegreerde civiele en fiscale team te hebben dat zich vanuit een Benelux-perspectief op islamitische financiële transacties richt'.

NIET ALLEEN VOOR MOSLIMS Zo'n 23 procent van de wereldbevolking – oftewel 1,6 miljard mensen – is moslim, voorwaar een potentieel grote financiële markt. Verrassend genoeg is echter maar liefst 68 procent van de gebruikers van islamitische financiële diensten helemaal geen moslim, vertelt Chassan Chammas. "*It's just business*. Als je een bankrekening opent bij een islamitische bank, krijg je niet de vraag of je moslim bent." Waarom zou je als niet-moslim aan islamitisch financieren doen? Chammas: "Omdat je wilt weten wat er precies met je geld gedaan wordt, of erover wilt meebeslissen. Islamitische banken zijn volledig transparant." Het aantal particuliere klanten is echter maar klein in vergelijking met het aantal investeerders, die het niet uitmaakt van wie het geld komt, als het maar te vertrouwen is. Islamitisch financieren is bovendien niet iets exclu-

NEDERLANDSE WAARDEN Deze maand gaat Jaap Spronk weer naar Jeddah in Saoedi-Arabië, waar de RSM sinds 2009 de master Islamic Financial Management aanbiedt. Op de Ecole Supérieure des Affaires in Beiroet begon dezelfde master een jaar eerder voor een select gezelschap. De hoogleraar moet het terrein van de Effat University – een vrouwenuniversiteit – door de manneningang betreden. Mannelijke docenten staan wél voor de klas.

De studentes betalen ongeveer 30.000 euro voor de master; hoeveel de RSM daaraan verdient, wil de hoogleraar uit concurrentieoverwegingen niet vertellen. Bij dergelijke samenwerkingen – de business school zit met andere projecten ook in andere werelddelen – gaat het, zegt hij, niet zo zeer om de inkomsten, hoewel het zeker van pas komt. Belangrijker is om internationaal 'aanwezig' te zijn, relaties aan te knopen over de hele wereld, inzichten te verwerven en samen te werken op onderwijsgebied. Op termijn wil de RSM de master Islamic Financial Management ook in andere landen aanbieden. Een verzoek uit Brunei is al binnen. Kritiek op het feit dat de RSM zich bezighoudt met islamitisch financieren heeft hij nooit gehad. Spronk: "We benaderen het academisch, niet religieus." **EM**

'Het is een alternatieve methode, maar het resultaat is hetzelfde'

analyse gemaakt van islamitisch financieren en toezicht. Daaruit bleek dat de Wet Financieel Toezicht op onderdelen aangepast zou moeten worden, zodat ook islamitische banken en bancaire producten onder de toezichtregels kunnen vallen.

Hoogleraar privaatrecht aan de Vrije Universiteit Amsterdam en advocaat Rieme-Jan Tjittes pleitte er in 2008 in *Rechtsgeleerd Magazijn THEMIS* voor dit te doen. Hij concludeerde: 'De civielrechtelijke regels van de sharia zijn gewone rechtsregels, die niet 'verdacht' zijn vanuit het perspectief van een westerse democratie en cultuur'. En: 'Islamitisch financieren maakt een enorme opmars.'

Islamitisch financieren past goed binnen de huidige trend van zoeken naar ethische alternatieven door het conventionele systeem, vindt hoogleraar Jaap

sief islamitisch, zegt Chammas: ook in het christendom en jodendom werd het heffen van rente op een lening vroeger als een zonde beschouwd. Er gaan daarom stemmen op om het systeem niet langer islamitisch te noemen. Chammas' promotor Jaap Spronk, suggereert de term 'relational finance'; Saïd Idouhemmane stelt 'asset based financing' of 'profit and loss sharing' voor. "Het zou dan gemakkelijker zijn voor niet-moslims om het ook te accepteren", denkt hij. 'Social banking', is het voorstel van Maazullah Khan, die op het ISS promoveert op een Pakistaanse organisatie die volgens de islamitische financiële principes werkt. "Het gaat niet om de godsdienst, maar om de waarden: niet meer het *survival of the fittest*-principe van het kapitalisme", zei hij tijdens het seminar vorige maand.

Waar wordt islamitisch gebankierd?

In de Arabische wereld bieden sommige banken de mogelijkheid voor islamitisch financieren, maar de meeste niet, ook niet in bijvoorbeeld Saoedi-Arabië. In Marokko bestaan helemaal geen islamitische banken. In de laatste jaren komen er steeds meer mogelijkheden in Azië en Europa, in de vorm van islamitische banken of afdelingen of loketten voor islamitisch bankieren bij conventionele banken. De grootste *hub* voor islamitisch financieren bevindt zich verrassend genoeg in Londen. De drie grootste banken wereldwijd die aan islamitisch bankieren doen zijn: HSBC Amanah, CitiBank en Deutsche Bank. In Nederland kun je geen islamitische bankrekening openen of halal-hypotheek krijgen, ook niet bij de Turkse en Marokkaanse banken.

WETENSCHAP KORT

Wetenschappers boycotten Elsevier

Bijna achtduizend wetenschappers wereldwijd hebben een petitie ondertekend op *thecostofknowledge.com*. Ze willen niet langer publiceren in uitgaven van Elsevier en geen peer review of redactioneel werk meer leveren, omdat ze het onder andere niet eens zijn met de hoge abonnementsprijzen en de steun van de wetenschapsuitgever aan de Research Works Act, die de vrije toegang tot wetenschappelijke literatuur strenger wil regelen. Inmiddels heeft Elsevier zijn steun aan het omstreden Amerikaanse wetsvoorstel ingetrokken, wordt de prijs van artikelen gehalveerd en de inhoud van meer artikelen toegankelijk. Van de EUR tekende slechts één wetenschapper: Luc Jordaens van Geneeskunde. **TL**

Betere psychische zorg ontwikkelen

Het Instituut voor Psychologie gaat samenwerken met PsyQ, een landelijke organisatie gespecialiseerd in psychische problemen. Doel is door wetenschappelijk onderzoek betere psychische zorg te ontwikkelen. Op het instituut zijn al eerder online aandacht- en geheugentrainingen gemaakt als aanvulling op de gewone behandelingen van PsyQ. Ook kunnen psychologiestudenten in de toekomst stagelopen bij de organisatie en zullen behandelaars uit de praktijk gastcolleges gaan geven op de universiteit. **TL**

Moving researchers: meer advanced grants

De EUR wil graag meer onderzoekssubsidies van de European Research Council (ERC advances grants) binnenhalen. Vorig jaar kreeg de universiteit een van de twintig aan Nederland toegekende grants. Een manier om dat te bereiken zou zijn om in navolging van Zwitserland potentiële ERC-kandidaten van buiten Europa aan te trekken. **TL**

DE BEWERING

Wetenschappers beweren nog al eens wat. Klopt het altijd en wat denken anderen?

DE BEWERING: DE SLECHTERE STUDIEPRESTATIES VAN NIET-WESTERSE ALLOCHTONE STUDENTEN ZIJN DEELS VERKLAARBAAR DOOR HUN INTENSIEVERE BETROKKENHEID BIJ FAMILIEACTIVITEITEN, ZOALS HET DOORBRENGEN VAN TIJD MET HUN FAMILIE EN HELPEN IN HET HUISHOUDEN.

In haar promotieonderzoek *Being smart is not enough* probeert Marieke Meeuwisse verklaringen te vinden voor de achterblijvende academische carrières van niet-westerse allochtone studenten met als doel suggesties te geven voor maatregelen die hun studieprestaties verhogen tot het niveau van de prestaties van allochtone studenten.

Zijn die studieprestaties echt slechter?, vraagt Selay Kakar, student Geneeskunde en secretaris van de Afghaanse studentenvereniging ARIA zich af. Meeuwisse heeft zich gebaseerd op onderzoek uit 2003 en 1997. Kakar herkent de bewering voor een deel wel: "Veel allochtonen komen uit grotere families en gaan vaker naar bruiloften en andere familiefeesten." Haar familie woont ook nog eens

Chinese ouders in Nederland gaan er wat relaxter mee om, hoewel het belang van onderwijs nog altijd met de paplepel ingegoten wordt.

Wong moet wel eens helpen met de bankzaken of ziektekostenverzekering van zijn ouders, maar daar lijdt zijn studie econometrie niet onder. Hij kent wel Chinees-Nederlandse studenten die vaak in het restaurant van hun ouders moeten werken. "De prioriteit ligt bij geld verdienen. Je kunt dan geen nee zeggen."

Die mindere studieprestaties kunnen wel eens te maken hebben met het feit dat allochtone studenten veel naast hun studie werken, vaak wel twee dagen in de week, oppert een student Bedrijfseconomie en Nederlands recht met Marokkaanse ouders die niet met zijn naam in

'De prioriteit ligt bij geld verdienen. Je kunt dan geen nee zeggen'

verspreid over meerdere landen. Ze merkt dat allochtone studenten vaak meer betrokken zijn bij het wel-en-wee van het gezin waar ze uitkomen, maar ze ziet vooral de voordelen van zo'n hechte band. Wel kan het soms lastig zijn om ouders duidelijk te maken waarom het ook belangrijk is met de Nederlandse cultuur bezig te zijn, zoals uitgaan of lid worden van een studentenvereniging, in plaats van direct naar huis te komen.

Een voorbeeldrol is heel belangrijk, denkt de secretaris van de Chinese studievereniging CSA-EUR Stanley Wong. "Het scheelt als je ouders ook gestudeerd hebben." Zelf is hij hoger opgeleid dan zijn ouders. In China, vertelt hij, is de druk om goed te presteren veel groter dan hier. Veel

EM wil. Wellicht omdat hun ouders minder kunnen bijdragen of omdat ze opzien tegen lenen. "Je kunt beter snel je studie afmaken en een goede baan zoeken, in plaats van voor tien euro keihard ploeteren", vindt de student. Hij moet ook wel eens een brief schrijven voor zijn ouders of mee naar het ziekenhuis, maar hij denkt dat meisjes meer moeten helpen. Eigenlijk vindt hij het 'best wel irritant' dat het in onderzoeken vaak over de culturele achtergrond gaat. "De slechtere prestaties kunnen ook te maken hebben met het type studies dat allochtone studenten kiezen: vaak vakken als bedrijfskunde, rechten of medicijnen. En hoe zijn bijvoorbeeld de studieresultaten van studenten uit arbeidersgezinnen?", vraagt hij zich af. **TL**

DE AANRADER

EM VRAAGT EEN EUR-MEDEWERKER OF -STUDENT OM EEN UITGAANSTIP.

Mascha de Bruijn, medewerker front- en backoffice van het Erasmus Sport Centrum, raadt de film *The Iron Lady* aan.

Kracht en standvastigheid in de politiek

Waar gaat *The Iron Lady* over?

"De film gaat over Margaret Thatchers politieke carrière, maar ook hoe ze nu aan het dementeren is en hierdoor steeds teruggaat in de tijd."

Waarom is de film zo goed?

"Ik was vooral onder de indruk van haar kracht en standvastigheid in de politiek, en aan de andere kant geschokt om te zien wat er gebeurt wanneer mensen Alzheimer krijgen. Je ziet in het heden haar echtgenoot constant in haar nabijheid, terwijl die al jaren geleden is gestorven. Langzaam komt ze erachter dat er iets niet klopt. Dat is heel knap gedaan. Het zijn eigenlijk twee

verhalen, een over het verleden en een over het heden."

Meryl Streep kreeg een Oscar voor deze rol, terecht?

"Ja, want ze komt ontzettend geloofwaardig over. Zelfs uiterlijk zijn er overeenkomsten."

Is voorkennis over Thatcher nodig als je naar deze film gaat?

"Ik ging er blanco naartoe, zonder specifieke kennis over Margaret Thatcher. Het enige dat ik wist was dat ze ooit premier van het Verenigd Koninkrijk was en de reputatie had van een kille, harde dame." **MCB**

► *The Iron Lady* draait dagelijks in o.a. Cinerama

MIJN STIJL

Jammer dat Rotterdam niet zo hip is

Wat draag je, waar komt het vandaan en wat heeft het gekost? "De broek komt uit Noorwegen en is van het merk *Cubus*. Hij kostte ongeveer 40 euro. Het gestreepte shirt is van *H&M* en was 15 euro. Het jasje is uit een tweedehandszaakje in Noorwegen en kostte 30 euro. Mijn jas was 60 euro en is ook van *Cubus*. Waar ik de schoenen heb gekocht, weet ik echt niet meer."

Wat zijn je favoriete winkels? "*Monki*, *New Look*, *Zara* en *H&M*. Daar koop ik veel, vooral vanwege de prijs. En als ik tweedehands koop, dan ga ik vaak naar *Cheap Fashion*."

Hoeveel geld besteed je dan gemiddeld per maand aan kleding? "In to-

taal ongeveer 100 euro. Als student heb ik natuurlijk niet zo'n groot budget. Hoewel.. eigenlijk heb ik nooit veel geld uitgegeven aan kleding."

Wat vind je van de kledingstijl op de campus? "Ik heb een half jaar in Noorwegen gestudeerd en daar zijn de mensen over het algemeen toch stukken modieuzer dan hier. Zoals ze in Amsterdam hipper zijn dan in Rotterdam. Dat vind ik wel jammer. Ik heb bijvoorbeeld een lange rok, maar die draag ik minder vaak dan ik zou willen. Als ik in die rok naar college ga, dan val ik meteen zo op. Dan krijg ik opmerkingen als 'wat ben jij een hipster' of 'wat zie je er modieus uit'. **MCB (foto: RvdH)**

IN ELK NUMMER NEMEN WE DE OUTFIT VAN EEN EUR-STUDENT ONDER DE LOEP.

Dit keer de stijl van Anouk Dohmen (22) student Economie.

ROFFA SWINGSESSIE

Swingdansen is *booming*

VINTAGE IS HIP, DAT WISTEN WE AL. MAAR NU IS OOK HET SWINGDANSEN UIT DE ROARING TWENTIES BEZIG AAN EEN GESTAGE OPMARS. ZEVEN MENSEN ZIJN HARD IN DE WEER OM EEN WARE SUBCULTUUR IN ROTTERDAM TE CREËREN.

tekst Robin van Essel fotografie Paul van der Blom

Er zijn swingdansen *cursussen*, swingdansen *salons*, en sinds 29 februari zelfs heuse swingdansen *sessies*. Onder de verzamelnaam *Roffa Swing* proberen Fenna Stapel, Finn Stapelkamp en nog een handjevol swingdansadepten *toute* Rotterdam op de swingdansvloer te krijgen. Lantaren/Venster en jazzclub *BIRD* vormden al eerder het decor voor de *Roffa Swingsalon*; een middag met workshops en lekker dansen met een biertje erbij.

En op de laatste dag van februari werd voor de liefhebbers van een 'normaal' avondje voor de eerste keer de *Roffa Swingsessie* georganiseerd, in de kelder van het Nieuw Rotterdams Café (NRC) aan de Witte de Withstraat.

GOEDE SFEER NRC blijkt een goede locatiekeuze: het café doet dankzij de bezoekers in vintagekleding en de krakende jazz die avond aan als een rokerige vooroorlogse Amerikaanse club. Er wordt gedanst, de andere bezoekers bekijken het enigszins verwonderd. De broers Wouter en Leendert, respectievelijk student Geschiedenis en Fiscaal recht aan de EUR, vinden het wel wat hebben: "We lazenerover op de *facebook*-pagina van het NRC. We wisten niet wat het was, maar er heerst een

goede sfeer met fijne muziek. Leuk dat er echt wordt gedanst."

Zelf meedoen zien de broers vooralsnog niet zitten. Leendert: "Niks voor mij, ik zit liever aan de kant, ha, ha."

OORSPRONG *Lindyhop* is een vorm van swingdansen die afstamt van het jazz- en tapdansen. De dans kan zowel solo als met een partner worden uitgevoerd en ontstond eind jaren '20 in New York, toen het grote publiek begon te dansen op jazz-, ballroom- en bigbandmuziek. Twee decennia later komt de rock-'n-roll op en raakt lindyhop in de vergetelheid.

In de jaren '90 zien dansers uit de VS een bekende swingdansen-scène in de film *Helzapoppin'* uit 1941, waarna zij enthousiast in de leer gaan bij wat oudjes die de dans nog onder de knie hebben. Zo wordt de lindyhop nieuw leven ingeblazen. De danswijze verspreidt zich ook over het Europese continent en werd begin deze eeuw opgepikt in Amsterdam en Utrecht. Hier komen Fenna Stapel en Finn Stapelkamp met *lindyhop* in aanraking en zij besluiten het fenomeen naar Rotterdam te halen. Samen met vijf anderen vormen zij sinds afgelopen

I De lindyhop wordt nieuw leven ingeblazen

zomer de drijvende kracht achter de swingdansen-scene in de stad.

ENERGIEK "We streven naar een stabiele scene in Rotterdam," vertelt organisator Finn Stapelkamp. "De belangstelling voor swingdansen groeit, maar we zijn er nog niet. Pas met een basis van zo'n twee-, driehonderd dansers kun je elke week iets organiseren." Dat gaat niet vanzelf, heeft Fenna Stapel gemerkt. "Je moet veel doen, gelukkig is er *facebook*; veel *spammen*, en mensen aanmoedigen om vrienden uit te nodigen."

"En daarnaast veel praten met uitbaters van kroegen en vintagewinkels, om het swingdansen te promoten," vult Stapelkamp aan.

Wie komen er zoal op de happenings af? "Creatievelingen en wetenschappers – als je ze zou moeten categoriseren", lacht Stapelkamp. "Maar er komen ook mensen die iets nieuws zoeken of een hang naar nostalgie hebben – wat muziek, dan wel dans betreft. We krijgen mensen over de vloer die ervaren dansers zijn, maar ook mensen die nog nooit een maat hebben gedanst."

"Lindyhop is geschikt voor iedereen, zeker voor jongeren", vindt Stapel. "Stijldansen is een beetje stijf, lindyhop helemaal niet. Het is heel energiek en communicatief, met veel ruimte voor improvisatie. Alles mag. Dat maakt het juist zo leuk."

LITOUWEN Het is opvallend hoeveel Engels er deze woensdagavond gesproken wordt onder de bezoekers van de *Roffa Swingsessie*. Volgens beide organisatoren is het gebrek aan aandacht voor deze dansstijl in Nederland de reden waarom er – vooralsnog – relatief weinig Nederlanders op afkomen. De Litouwse Eglė studeerde onlangs af aan de RSM en is één van de instructeurs van de cursus. Ze werd al aangestoken door het swingvirus voordat ze naar Nederland kwam. "Er zijn inderdaad vooral veel buitenlandse studenten. In Litouwen is *swingdance* echt iets voor jongeren. Ook in Kopenhagen en Zweden zijn er grote scènes."

Eglė was zelfs voornemens om een middag op Woudestein te organiseren: "We wilden een gratis workshop geven. Het enige dat we nodig hebben is een ruimte voor een uur en studenten die langskomen. Maar er was blijkbaar geen mogelijkheid voor."

► Ga voor informatie over het eerstvolgende evenement naar www.roffaswing.nl

UIT/GAAN

Simpel, maar doeltreffend

EEN PERFECTE *LATTE MACCHIATO* EN ZELFGEBAKKEN *VIJGENCHEESECAKE*: HET KAN OOK IN ROTTERDAM-WEST. DE CHARME VAN EEN KOFFIEHUIS TUSSEN DE BELWINKELS.

**Urban Espresso
Bar West
Nieuwe
Binnenweg 263**

**Espresso € 1,80
Sfeer 7
Studentikoosheid 6
Sjanskansen 4**

Dolblij waren ze, de creatieve en hoogopgeleide inwoners van de deelgemeente Delfshaven. Jarenlang had dit deel van de stad niets anders te bieden dan belwinkels, coffeeshops, toko's en een enkele Turkse bakker. Maar met de komst van de *Urban Espresso Bar West*, nu ruim anderhalf jaar geleden, kreeg ook de blanke, Randstedelijke elite – in deze wijk een minderheid – een eigen ontmoetingsplaats.

Het concept is simpel: goede koffie, zelfgemaakte taart en hippe bediening. Verder weinig poespas. Het interieur bestaat uit een grijze gietvloer, een bar van grintbeton, een glazen vitrine en blankhouten stoelen en tafeltjes. Aan de Botersloot, waar de van oorsprong Australische kunstenares Jo McCambridge in 2001 al haar eerste espressobar opende, had het succes zich al bewezen. Dat deze *UEB*, zoals hij inmiddels genoemd wordt, loopt als een tierelier, is niet zo verrassend. Wel is het opmerkelijk dat het zo lang geduurd heeft voor een fatsoenlijke ondernemer zich hier, op de kruising van de Nieuwe Binnenweg en de Claes de Vrieselaan, tussen de dubieuze middenstanders durfde te begeven. Dat niemand eerder in de gaten had hoeveel potentiële klandizie er in de loop der jaren (door de lage huren) in West was bij gekomen.

Het gevaar van een zaak als deze is dat je er na verloop van tijd op uitgekeken raakt, omdat het publiek enkel en alleen bestaat uit hipsters met baardjes en meisjes met wortelbroeken. Dat valt gelukkig mee. Het is een tikje 'ons soort mensen' – wel de *Volkskrant* en *NRC* op de leestafel, geen *Telegraaf* – maar niemand die je afkeurend bekijkt als je een keer in je joggingbroek naar binnen stapt. In de zomer heeft de *UEB* een bescheiden terras. Grootstedelijk, maar prettig beschut onder de karakteristieke rode zonnenschermen. En er is sinds eind februari eindelijk *Wi-Fi*, wat eigenlijk het enige was dat nog ontbrak. **GM (foto: GvA)**

GESPOT OP DE CAMPUS

Hot: Clicksafe

OP JE LAPTOP WERKEN AAN JE PAPER OF SCRIPTIE IN EEN LUNCH-ROOM, BIBLIOTHEEK OF IN DE TREIN HEEFT RISICO'S. WANT EVEN EEN BEZOEKJE AAN DE WC EN JE LAPTOP IS WEG. MET DE SPECIALE SLOTEN VAN *KENSINGTON CLICKSAFE* (€ 79,99) KUN JE JE LAPTOP SNEL EN MAKKELIJK OVERAL VASTKLIKKEN EN HOEF JE NIET BANG TE ZIJN DAT HIJ WORDT GESTOLEN. JE VERGRENDT JE LAPTOP IN ÉÉN BEWEGING EN ZONDER SLEUTEL. **MCB**

► www.kensington.com

STUDIUM GENERALE & ERASMUS CULTUUR AGENDA

Sputten en Slikken for real

De biologische en neurologische werking van stimulerende middelen

Dinsdag 20 maart van 12.30 tot 13.30 uur
Collegezaal 3, Erasmus MC

Studio Erasmus (2)

De tweede editie van de maandelijkse talkshow van de EUR: Studio Erasmus. Met o.a. Ron Fouchier, Pearl Dykstra, Tim de Mey en muziek van Surface Noise.

Donderdag 22 maart vanaf 20.00 uur
De Unie, Mauritsweg 34-35, Rotterdam

SOS in Pills Plaza

Studentenoptreden tijdens de maandelijkse Students On Stage.

Maandag 26 maart van 17.00 tot 18.00 uur
Pills Plaza, Erasmus MC

Avondopenstelling Museum Rotterdam

Bezoek de tentoonstelling Familie met lezingen van Awee Prins, Paul van de Laar, Bert Hofman en Eva Maria Merz.

Dinsdag 27 maart, 17.00-22.00 uur
Museum Rotterdam, € 5,- of € 10,- met diner

SOS in de Smitse: Pineapple Plan

Rockband Pineapple Plan treedt op in de maandelijkse Students On Stage.

Woensdag 28 maart van 17.00 tot 18.00 uur
Café In de Smitse, T-gebouw, Woudestein

Denkcafé: De mythe van de geweldadige maatschappij

Socioloog Cas Wouters en wetenschapsjournalist en schrijver Simon Rozendaal gaan met elkaar in gesprek o.l.v. Inge Janse.

Woensdag 28 maart van 20.00 tot 21.30 uur
Arminius, Museumpark 3, Rotterdam. Studenten en R'Pashouders gratis, overigen € 5,-

Meer informatie? www.eur.nl/sgec

Alle programma's zijn gratis toegankelijk tenzij anders vermeld. Kaarten zijn te koop in onze webshop.

EM SERVICE

Berichten voor deze rubriek kunt u sturen naar:
service@em.eur.nl
 Nadere informatie?
 Bel 010-4081115.

PERSONALIA

Prof. dr. V. Bonifati is benoemd tot bijzonder hoogleraar Genetica van bewegingsstoornissen in het Erasmus MC vanwege het Internationaal Parkinson Fonds. Vincenzo Bonifati (1963) behaalde in 2003 zijn doctorstitel aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en werkte vervolgens als universitair docent aan de Universiteit La Sapienza in Rome en sinds 2006 als universitair hoofddocent aan het Erasmus MC. Zijn onderzoek richt

zich op genetica bij bewegingsziekten, in het bijzonder bij Parkinson.

Prof. mr. dr. A.C.G.A.C. de Graaf is benoemd tot bijzonder hoogleraar Internationaal beleid en fiscale autonomie in de Erasmus School of Law vanwege de Stichting Fiscaal Recht EUR (FREUR). Arnaud de Graaf is al twintig jaar universitair hoofddocent Internationaal en Europees belastingrecht bij de opleiding Fiscaal recht van de Erasmus School of Law. Ook is hij senior beleidsmedewerker bij de Directie Internationale Fiscale Zaken van het Ministerie van Financiën. De benoeming is per 1 maart 2012 voor een periode van vier jaar.

Dr. Victor Maas is per 1 maart 2012 benoemd tot bijzonder hoogleraar Management Accounting aan de Erasmus School of Economics (ESE) vanwege de Vereniging Trustfonds EUR. Vanaf maart 2011 is hij al verbonden aan de ESE als universitair hoofddocent Management.

Prof. dr. Enrico Pennings is per 1 maart 2012 benoemd tot hoogleraar Applied Industrial Organization bij de Erasmus School

of Economics (ESE). Sinds 2004 is hij werkzaam bij de ESE in de positie van achtereenvolgens *Assistant Professor* en *Associate Professor* op het gebied van Industriële Economie en Bedrijfs-huishoudkunde / Strategie, en sinds 2008 als bijzonder hoogleraar Applied Industrial Economics. Sinds 2005 is hij Fellow bij het Tinbergen Instituut en sinds 2006 Member van het ERIM onderzoeksinstituut.

RECHTGEZET

Criminologie in deeltijd wordt onhaalbaar In EM #13 wordt op p. 8 vermeld dat de opleiding Criminologie vanaf september geen deeltijdstudenten meer aanneemt. Door de formulering kan de indruk gewekt worden dat het financieel onrendabel werd om de opleiding te continueren, maar dat is niet het geval, want deze vijf studenten draaien mee met het reguliere onderwijs. In het nieuwe kleinschalige onderwijssysteem wordt dit ondoenlijk en daarom stopt de instroom.

COLOFON

Uitgave

EM 14 – 15 maart 2012
 jaargang 15, 2011-2012
 Erasmus Universiteit Rotterdam
 ISSN: 0922 – 713X

Bezoekadres EM

Erasmus Magazine
 Gebouw E, kamers ET 41-48
 Burg. Oudlaan 50
 3062 PA Rotterdam

Postadres

Erasmus Magazine
 Postbus 1738
 3000 DR Rotterdam

Telefoon/e-mail

010-4081115
erasmusmagazine@em.eur.nl

Em.Online

EM Online bevat actueel nieuws, en Erasmus Magazine verschijnt in zijn geheel ook op de website: www.erasmusmagazine.nl

Redactie

Wieneke Gunneweg, *hoofdredacteur*
 Gert van der Ende *eindredacteur*
 Lindemarie Jongste, *redacteur*
 Thessa Lageman, *wetenschapsredacteur*

Medewerkers

Fotografie: Ronald van den Heerik, Leven Willemse, Michel de Groot, Geertje van Achterberg, Paul van der Blom
Cartoons: Bas van der Schot
Columns: Peter Achterberg, Elfahmi el Bouazati, Tim de Mey,
Teksten: Marie-Cecile Beniers, Robin van Essel, Sanne van der Most, Astrid Peters, Daan Rutten, Caroline van der Schaaf, Jennifer van de Velde, Martine Zeijlstra, Ralph Aarnout.
International Pages: Martina Danelaitte, Christian Mathis, Hannes Peters, Iris Segers
Vertalingen: Write it!, Hannes Peters

Redactieassistent

José Luijpen: 010-4081115
erasmusmagazine@em.eur.nl

Advertenties

[E erasmusmagazine@em.eur.nl](mailto:erasmusmagazine@em.eur.nl)
www.erasmusmagazine.nl/advertenties

Vormgeving

Unit20, Yoe San Liem, Maud van Velthoven

Druk

De Bondt, Barendrecht

HOP

Erasmus Magazine is aangesloten bij het Hoger Onderwijs Persbureau

Redactieraad

Henk Volberda (voorzitter), Wajid Hassan, Wim de Jong, Martijn Kleppe, Sophie Konings, Robert van Putten, Marcella Spoor, Pieter Kuijt.

Cover

Michel de Groot

Volgende editie EM

EM 15 verschijnt op donderdag 29 maart 2012

Advertentieoverzicht

FSR, PvdA Rotterdam, Mendix

© Erasmus Magazine

Auteursrecht voorbehouden.

ADVERTENTIE

Commercieel talent gezocht!
 Vaste aanstelling mogelijk na behalen diploma
 Gefeliciteerd, je bekijkt dingen ook van de andere kant! Ben je ook resultaatgericht, een doorzetter, commercieel en laatsjejaars student?
 Solliciteer: jobs@mendix.com
 Hoge beloning, parttime werk mogelijk
In Rotterdam

mendix
www.mendix.com

VERKEERSCHOOL AVANTI
 Hoog slagingspercentage bij het eerste examen (55 - 60%).
 Diverse rijopleidingen.
 Examen datum direct bekend.
 Stadhoudersweg 6e.
 Telefoon
 e-mail: info@avantirijsschool.nl

Privélessen Nederlands
Docente: gepromoveerd, 25 jaar onderwijservaring, co-auteur van standaardgrammatica voor anderstaligen.
Beoogde cursist: academisch gevormde anderstalige die zijn/haar Nederlands (verder) wil verbeteren, speciaal op grammaticaal gebied. Lessen vinden plaats in het tuinhuis van de docente of indien gewenst op de werkplek van de cursist.
Informatie: j.lalleman@kpnmail.nl

Neem een kijkje in de KEUKEN

PROEF PVDa

★ *meet & greet* een wethouder ★ stadhuistour en borrel met raadsleden ★ workshop politieke skills

Geïnteresseerd in politiek, niet bang om je mening te geven, fris en jong (18-35 jr) en tikkie links? Meld je dan vóór 22 maart voor de eerste reeks. Deelname is vrijblijvend en gratis!

www.pvdarotterdam.nl ★ rotterdam@pvda.nl

Online marketingbureau Expand Online
 zoekt **werkstudent Finance & Accounting**, 12-16 p/w, € 11,50 p/u, Bachelor-3 of Master student Economie/Bedrijfskunde, goed begrip van boekhouden en handig met Excel. Meer informatie www.expandonline.nl. Direct solliciteren via hr@expandonline.nl

EM. INTERNATIONAL

NO.14//MAR//2012

60 ECTS rule is working

On track is the norm (in Dutch: *Nominaal is normaal, N=N*) is the policy that first-year students must obtain all 60 study points of the first year. A pilot conducted at the Faculty of Social Sciences now reveals that two thirds to three quarters of the first-years will meet this requirement. Implementation of the policy for all of EUR is close.

It is expected that two thirds to three quarters of the students enrolled in the four study programmes offered by the Faculty of Social Sciences will obtain 60 ECTS in their first year. They will thus advance to the second year. This percentage is similar to, or even slightly higher than the percentage of students who in previous years achieved their propaedeutic in two years. "I don't want to get ahead of myself, but the expectation for Sociology and Public Administration is that the yield will be 10 per cent higher after only one year, compared to two years previously," says elated faculty dean Henk van der Molen. The numbers stem from a report on the policy *On track is the norm* that was presented to the Faculty Advisory Board on Monday. In this study, conducted by the Risbo, the results after three study blocks (3 times 5 weeks) were examined, on the basis of which a good indication of the expected yield come end of the year could be given.

Based on the promising results at the Faculty of Social Sciences the Executive Board intends to implement the policy more broadly. Consulting the deans and University Council, this month it will be decided for which programmes *On track is the norm* will be introduced in the academic year 2012-2013. At which faculties the policy will be implemented in September will be known after the University Council meeting of March the 27th.

It is remarkable that Sociology and Psychology students hardly increased the number of hours invested in self-study per week. Sociology students now study 22.9 hours per week by themselves, instead of 22 hours. Psychology students increased from 22.6 to 23.3 hours. Public Administration was not included the research for time spent on study, and for Pedagogical Sciences there is no comparative data because the programme was launched this year. **WG**

Relocation: from campus to petting farm

The Tree Shack, made out of trees cut down at the EUR, has left the campus. Because of reconstruction work the hut had to be removed. Besides, the construction was beyond saving. A part of the support structure had shifted. The Tree Shack was taken apart on March 1st and moved to a petting farm in Rotterdam South later that week. **WG (photo: RvdH)**

LDE: alliance instead of merger

The universities of Leiden, Delft, and Rotterdam opt for a strategic alliance. A merger is definitely out of the picture. The alliance is intended to serve as a catalyst for the existing cooperation.

So it says in the report *More Value*, presented by the three universities on Thursday. Although it is no surprise that the word merger no longer appears in the text, it has been made public for the first time for which form of cooperation the universities did choose.

To begin with, six scientific domains in which the three universities intend to collaborate were determined: humanities, law, science & engineering & design, medicine & life sciences, social & behavioural sciences, and economics & management.

The cooperation will be organized in joint ventures – LDE. Rotterdam contributed an E for Erasmus to the acronym – between the three universities of South Holland, who have been exploring options for intense cooperation since September 2010. LDE Centres for specific areas of expertise and LDE Graduate schools offering master programmes and PhDs will be set up.

In the short-term (2012-2015), cooperation will be

sought in education; for instance, a combined master in Philosophy is intended to counter segmentation. The number of bachelor programmes will be maintained in the short-term and perhaps increased in the long run. Ideally, the content of various programmes should be allowed to be given at the various universities; it is being examined whether an exemption from the law that stipulates that education must be given at the institute that registered this education (WHW, article 7.17) can be obtained.

Furthermore, existing cooperation in research will be intensified and expanded in the LDE Centres in the short-term. Intensification will be accelerated by a joint Chair policy and sharing facilities such as laboratories.

In the long-term, LDE will target the Grand Challenges in scientific research, set by the European Union. Also, LDE Graduate Schools for Law and the Humanities are a long-term goal.

This summer the three Executive Boards will appoint managers for each part. The first concrete steps to form the alliance will be taken end of 2012.

WG

CYRIL RENAUD (26),
MASTER STUDENT SUPPLY CHAIN
MANAGEMENT, PLAYS VOLLEYBALL AT
ALCAZAR

"Volleyball is part of my DNA, I inherited it from my father. To me it is a form of relaxation, a social activity, and it keeps you in shape. One week after I arrived in Rotterdam I joined the volleyball club Alcazar. I have been playing for twenty years now. It's nice to train with the boys after a long day of studying, or to hop in the car and drive to a match. The men's team is a nice group, we have a lot of fun together. It doesn't matter to me that I am the only international. Part of this sport is a good team spirit. You have to coordinate and work together in the field, otherwise you get nowhere."

Stressful study? It's not as bad as you think

IN FEBRUARY, SOME STUDENTS MIGHT HAVE NOTICED THE EM STAFF AROUND CAMPUS HANDING OUT QUESTIONNAIRES ABOUT HOW STRESSED STUDENTS FEEL WHEN IT COMES TO THEIR STUDY PROGRAMME. THE RESULTS OF THE SURVEY HAVE FINALLY ARRIVED, AND EM INTERPRETED THE SPSS OUTPUT FOR YOU.

text Martina Danelaite photography Michel de Groot

The survey was administered by ten universities from various parts of Holland. Comparisons were made between Dutch, EU, and non-EU students, as well as between universities, types of study programmes, gender, and coping mechanisms. The results in some cases are surprising, so keep reading to find out more.

CHOCOLATE First, the survey gauged how much time students spend going out weekly and how much time they spend exercising. For example, there is a small percentage of students nationwide who go out more than 20 hours a week. Nearly one tenth of international students at Erasmus do so – that's nearly a part-time job clubbing! Another extreme activity that almost half (45 per cent) of the EU students engage in is exercising more than three hours per week, compared to the 26 per cent of students nationwide and 28 per cent of the Dutch Erasmus students.

A very busy female bachelor student who wants to be anonymous, says that even though she is in two honours programmes and takes more courses than usual, she still finds a way to finish most of her school work during the week, so that in the weekend she has time to exercise and go out with friends. "Of course, I sometimes feel stressed, and the workload here is much more intensive than in my home country. But I eat a lot of chocolate, that's my drug."

Obviously there are more coping strategies apart from food, and the survey recorded them to find what students do in order to manage their stress levels. For example, Erasmus students, both Dutch and international, struggle with insomnia way less than the national average, and only 24 per cent of internationals worry about their study, compared to 60 per cent nationally. Procrastination can also be a tool to cope with stress by simply ignoring it, but surprisingly only a tenth of the Erasmus students admit to extreme procrastination. This begs the rhetorical question, have you guys never seen the 9gag page? Additionally, international students proved stereotypes wrong in the survey – only 8 per cent of EU and 4 per cent of non-EU students admit to drinking and smoking weed when they experience stress.

STRICT Unsurprisingly, the devoted Erasmus female students feel more stress (39 per cent) than guys (22 per cent), but the results also depend on the study that they are doing. At Erasmus, most unfortunate are the communication students (36 per cent feel extreme stress sometimes), followed by social and law studies (both 33 per cent). The most relaxed students seem to be enrolled in economics or management courses, both nationally and at Erasmus. And overall, our university seems to be giving people less pressure than other institutions. Students of Delft University have the hardest time sleeping, with over half of the respondents indicating extreme stress levels, and Erasmus has the least stressful environment at 32 per cent. Erasmus University gets further points, because 60 per cent of its students report being nearly or never stressed while studying. However, some students think otherwise. Take exchange student Lucy Gordon, a girl from Scotland, who is currently spending a semester in Rotterdam. "I wouldn't say that I'm stressed, but I definitely have noticed that Erasmus University is much more strict in comparison to my home institution. In Scotland we are kind of left to our own devices, whereas here the deadlines are much shorter and attendance is a lot more strict." Yet, after settling in and getting used to the rhythm of studying in the Netherlands, Lucy says that the stress and anxieties are gone, in part because the university is very accommodating. She hopes to pass all of her upcoming exams, despite her tendency to procrastinate.

TROUBLES On a final note, the survey asked students if they were aware of the recently imposed regulations and fines for the "slow" students, who do not manage to obtain their degrees on time. While only 1.5 per cent of the Dutch said that they were not aware, one quarter of the international students said that they are not informed about this. So if you are under too much pressure and think that you might be affected by these rules, contact your study advisor to make sure that you won't have to pay a fine. Also, if you are suffering from extreme stress, impacting the quality of your study results and social life, there is support staff – e.g. psychologists and counsellors – at the university to help you with all your troubles.

THINGS TO DO IN ROTTERDAM

text Christian Mathis

VIBRANT DELFHAVEN

In one of the oldest districts of Rotterdam, a rebirth is happening as we speak. If you are a fan of historic and old industrial sites, as well as professionally designed modern interiors and good music, Delfshaven could well become your new home. Wandering through the romantic little harbour, passing by antique-shops and cozy cafes the size of your living room, you will experience a completely new side of Rotterdam. With De Machinist, the first of several new locations has effectively transformed one of the beautiful old buildings into a cultural hotspot. There are live Jazz bands every Sunday afternoon, offering a great opportunity to spend your free time in a relaxed atmosphere. Right next to the World Music and Dance Center the new 'Grounds' Podium and Café was established, providing a great venue for small festivals and performances. Uprising newcomers are the main attraction, but also well-known musicians play there. Next time you are thinking of going for a coffee or for a beer with friends, come and explore this vibrant part of Rotterdam.

www.grounds.nu
www.demachinist.com

JEFF KOONS' EGG

One of the most famous eggs in the world is going to be displayed in the Museum Boijmans van Beuningen. It is part of a series of ten artistic eggs that were produced over a timeframe of 14 years by the American artist Jeff Koons. Koons is the highest paid and maybe the most popular modern artist still alive. His work is characterized by large-scale objects of high quality artistic production, like

the famous "Balloon Dog". Rumour has it that Koons' perfectionism and engagement with this project nearly drove him insane, but after all he finished all ten eggs. The "Baroque Egg" shown in Rotterdam weights more than two tons, took over one and a half years to create, and is worth millions. None of the ten eggs are part of a particular museum. They are owned by private persons who sometimes lend them to museums. Anyone eager to see one of the most rare, and surely also most unique, Easter Eggs on this planet should pass by the Boijmans museum.

www.boijmans.nl

OLD ROTTERDAM

Between all the smartphones and IT-gadgets surrounding you in your daily life, you might sometimes wonder how people lived when these things were merely futuristic dreams. The Historic Museum Rotterdam opened an exhibition in the Dubbelde Palmboom, showing life in Rotterdam how it used to be. It ranges from the 1930ies to the 1960ies. The most astonishing part of the exhibition is several interiors of shops and private rooms completely recreated from the past. Every fine detail is taken care of, from large objects like a barber's chair to a napkin on the kitchen table. You can see what it meant back then to get a haircut. Some everyday habits and objects vanished completely while

others remained over the decades and are still part of our lives today. Make a visit and experience a world of the past to broaden your historic knowledge of Rotterdam.

www.hmr.rotterdam.nl

GOING OUT

Christmas for bar-hoppers

GAY BAR *KEERWEER* ATTRACTS SO MANY STRAIGHT CUSTOMERS THAT THE BOUNCERS ENFORCE A DOOR POLICY ON BUSY NIGHTS. NO SURPRISE HERE: NO OTHER NIGHT BAR (OPEN SEVEN DAYS A WEEK UNTIL 6 A.M.) HAS SUCH A LAID BACK VIBE.

Café KeerWeer
Keerweer 14 (during the day)
1e Westblaakhof (at night)

Atmosphere 9
Place to flirt 1 or 10
(depending on sexual orientation)

Student vibe 4

Beer € 2.50

Gays are notorious hipsters. Everyone knows the stereotypical stylists from makeover shows and the limitless swag of Jack McFarland. Women nowadays add a gay friend to the top of their list of wants. They are fun to shop with and there is no possibility that they actually are just trying to get you in the sack. Truly, a smooth crowd.

For Rotterdam's gay scene however this image is not the most accurate. The selection of gay bars consists of a skihut (De Regenboog), a provincial disco (Gay Palace), and a drug house (Bonaparte). Fun, sure. But stylish and trendy? Not so much. That goes for *Café KeerWeer* as well, a grimy brown bar on a side street of the Binnenwegplein. Wooden barstools stand on beige tiles, cro-

cheted lampshades hang above the bar, and pillows with zebra print add that flair to the terrace. On a regular evening, a handful of dodgy characters populates the bar and the bartender plays *easy eighties* (from *Janet Jackson* to *Abba*). The real party starts way past twelve. The KeerWeer is a night bar pur sang. It has its best hours when all other bars have long seen their final customer. The place is stocked with an enormous supply of strong booze, there is a slot machine, colourful lights, a huge disco ball, and an elegant staircase leads up to the men's room. It's a real party, slightly in bad taste. But it might be exactly what you are looking for when you navigated a deserted city centre late at night. **GM (photo: MdG)**

Borreltijd New Fashion Society

Inge Slockers en Valérie van Nispen overwegen om lid te worden. "Vooral de combinatie van mode, kunst en business spreekt ons aan", aldus de studentes.

Om de geboorte van de vereniging te vieren is er taart, veel taart. Het vierkoppige bestuur, dat er voor de gelegenheid extra fashionable uitziet, snijdt de taart aan.

Agshin Ahmadli en Shakin Aliyev zijn de gelukkige winnaars in de loterij en gaan allebei naar huis met een deodorant. Of ze lid willen worden weten ze nog niet; wellicht gaan ze voor een passief lidmaatschap.

Waar het uiteindelijk allemaal om gaat: de cocktails. Speciaal voor de avond is er een echte 'NFS'-cocktail (vooraan).

ELFAHMI

STRIJD DER STRIJDEN

Op een door de rechtenfaculteit georganiseerd symposium over vrouwenemancipatie werd arabist en feminist Petra Stienen bekroond met de *Vrouwen in de Media Award*, vanwege haar ijzersterke optredens in de media. Zelfs in het hol van de masculiene leeuw, bij Pauw & Witteman, wist zij zich staande te houden; de wijze waarop zij de zelfverklaarde libidineuze vrouwenverslinder Jeroen Pauw wist te weerstaan, was prijzenswaardig. Toch is het eigenlijk te treurig voor woorden dat een dergelijke *award* nodig is om de zichtbaarheid van vrouwen in de media te promoten en te stimuleren.

Over juist de machtige beeldvormende mediamachine ging ook de documentairefilm *Miss Representation*, die voorafgaand aan het symposium werd vertoond. De film toont aan hoe de vrouw door testosterongedreven makers in de media wordt geportretteerd als een lustobject, een babydoll, een publieke vrouw die in dienst staat van de man. Weinig mensen staan stil bij dit doorgedrukte label.

Van jongs af aan onderwijst de invloedrijke cultuurindustrie ons in gelijkheid en emancipatie. In de praktijk blijkt juist het tegenovergestelde het geval, mede omdat de overheid jammerlijk faalt in het realiseren van de geopperde gelijkheid. Ik vrees dat zolang de hegemonie van de man zich blijft voortzetten, er geen verandering zal komen in de status quo.

Laatst wisselde ik van gedachten met een dame over dit issue. Ik vroeg haar hoe de vrouw zich kan dekoloniseren van de macht van de man. Zij antwoordde meelijwekkend: 'Ik denk niet dat er veel zal veranderen. Emancipatie van de vrouw is in wezen een onmogelijke opdracht; hoogstens evolueert de positie van de vrouw mee met de ontwikkeling van de economie. Maar de man blijft altijd de *topdog* en de vrouw is voor eeuwig veroordeeld tot de positie van de *underdog*. Dat neemt niet weg dat de strijd nooit moet worden opgegeven.'

Elfahmi el Bouazati is rechtenstudent

WIE? New Fashion Society, opgericht door vijf IBA-studenten

WAT? Informatieborrel over wat de NFC is.

WAAR? Club Elit

LEUK? Vooraf was het nog even spannend of de borrel wel of niet door zou gaan –vanwege interne problemen. Wel dus. De locatie had men niet beter kunnen kiezen, want wat is er meer *fashionable* dan een cocktailbar? En de cocktails zelf vielen nog in de smaak ook.

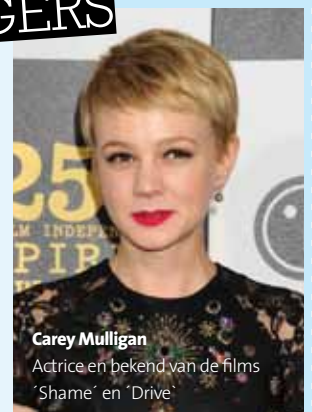
UNISEKS? Het publiek bestaat, zoals was te verwachten, overwegend uit vrouwen. Toch is de vereniging ook voor mannen. De mannen die er wél zijn claimen vooral te zijn gekomen om de bestuursleden te steunen en niet louter voor al het vrouwelijk schoon dat op de borrel is afgekomen.

DUBBELGANGERS

Noortje de Boer
Tweedejaars student IbCoM

Voor de rubriek 'Dubbelgangers' zoekt EM op de EUR naar look-alikes van bekende mensen. Tijdens college het tweelingbroertje van Justin Bieber gezien? Een docent gevonden die sprekend op Angela Merkel lijkt? Suggesties zijn van harte welkom: redactie@em.eur.nl.

Carey Mulligan
Actrice en bekend van de films 'Shame' en 'Drive'